



Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijk en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

BELGIEN

EN DE

VIER-EN-TWINTIG ARTIKELEN,

DOOR

M. B. C. Dumortier,

LID VAN DE KAMER DER VOLKSVERTEGENWOORDIGERS.

GETROKKEN UIT HET FRANSCH MAENDSCHRIFT,

LA REVUE DE BRUXELLES.



GEND,

DRUKKERY VAN J. F. BLOCKEEL,

UYTGEVER

Van den *Vaderlander* en van den *Journal des Flandres*,
IN DE ONDERSTRAET, N° 10.

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

VOORREDE

VAN DEN TWEEDEN DRUK.

Deze eerste uitgave van dit werk is uitverkocht; men heeft het nuttig geoordeeld eenen tweeden druk uit te geven.

Op den oogenblik, op welken koning Willem het inzicht te kennen geeft van het verdrag van den 15 november 1831, aan te kleven, was het noodig, dat den staatkundigen toestand van België, in zyn geheel, en onder het oogpunt der regten en belangen des lands, beschouwd wierde. Den schryver heeft gemeynd bemerkt te hebben dat onzen toestand wel behoorde begrepen te zyn, en dat het meesten deel zynr bijzonderheden niet gekend was door dezen zelf die het grootste belang hebben die te kennen, Het vraag-

stuk der verpligtende magt van de 24 artikelen op het tegenwoordig tydstip, is nog niet behandeld geweest; dit der schuld is nooyt in zyn waer daglicht aangeboden. Het is om eenig licht over die ernstige voorwerpen te verspreyden, en die voor elkeen verstaenbaer te maken, dat dit werk ondernomen is. Onzen toestand, ten opzigte van den vreenden, daerstellen; hoofdzakelyk, maer toch in alle zyne bezonderheden, het belgisch vraagstuk, een vraagstuk zoo belangryk en zoo verwerd, behandelen; de regten van het land en de onregtveerdigheden van welke het is het voorwerp geweest aentoonen; met een woord, onzen toestand zoo klaer voorstellen dat elkeen kan begrypen hoe men Belgien in 1831 heeft geslagtofferd, dit is het doel welk den schryver zich heeft voorgesteld te bereyken.

Voor wat het deel nopens de financiën betreft, den schryver heeft daengesteld dat het aendeel der schuld ten laste van Belgien, door het verdrag van 1831 op 8,400,000 guldens bepaeld, volgens de aengenomene grondstelselen der Conferencie, maer tot twee millioenen en half guldens moest behoopen, mits hier nog aftrekken van deze somme, de helft van het niet uytgegeven kapitaal der leening van 68 millioenen, en de helft van het actief van het Syndikaet. Den schryver weet zeer wel dat men verder zou kunnen gaen; maer de redeneringen, van welke men zou gebruyk maken om hier toe te komen, zouden stoffe tot tegenspreken kunnen opleveren, en in een werk welk bestemd is om de onregtveerdigheyd van het verdrag te doen zien, was het van belang maer daedzaken aen te halen die ouwederlegglyk zyn. Het wezenlykste is, de staetkundige mannen en het publiek bekend gemaect te hebben met alle de

omstandigheden der berekeningen van de Conferencie, en te hebben bewezen dat er materiele dwaling bestaat in het meesten deel der artikels van de verdeeling der gemeenschap.

Voor het geen de belangen van het grondgebied van by betreft, mag men uyt het gezigt niet verliezen dat onze tegenwoordige grensscheydingen deze zyn welke ons van Holland scheyddden, voor onze vereeniging met die mogendheid, en dat Luxemburg en Limburg altyd deel gemaakt hebben van Belgien, ter uytzondering van eenige enclaves of ingeslotene deelen lands, in verwisseling van welke Holland andere enclaves heeft ontvangen.

Den schryver gelooft bewezen te hebben : 1° Dat het verdrag van 15 november 1831 eenen akt is die zynen tyd heeft gehad, en, door het feyt der groote Mogendheden, zyne verpligtende kragt heeft verloren. 2° Dat dezen akt de allergrootste onregtveerdigheden bekragtigde. 3° Dat Belgien aen dit verdrag zyne toestemming niet meer kan geven.

Indien nu eenen dergelyken akt kon beschouwd worden als nog uytvoerlyk, indien de ontlitting van Belgien nog kon plaats hebben. Eh ! wel, dat zulks door eenen akt van brutale magt zy, en wy zullen, door alle middelen die in onze magt zyn, er ons tegen verzetten ; maer, dat men op-houde van regt en billykheyd te spreken.

Brussel, den 4 juny 1838.

BELGIEN

EN DE

VIER-EN-TWINTIG ARTIKELEN.

Avec Nassau plus d'indigne traité.
LA BRABANÇONNE.

Neen, met Nassauw geen lof verbond ooyt meer!
VERT. VERT.

Ik ben van dezen die de traktaten als verpflichtend beschouwen, en die in de overeenkomsten, welke tusschen de verscheide natiën gemaakt worden, de goede trouw aenzien als de eerste noodwendigheyd van een volk. Maer ook beschouw ik de traktaten als wederzydsche verbindende akten, die alle deze verplichten welke het verdrag aengaen, grooten of kleynen, sterken of magteloozen. Ik zeg dat, wanneer eene party zich aen hare verbintenissen onttrekt, zy, door dezen akt zelve, de andere party ontslaet van de verplichtingen die zy, ten opzichte van haer, had op zich genomen. Eene natie welke deze grondstelselen van openbaer regt zou miskennen, zou welhaest het speeltuyg der Mogendheden en het voorwerp der bespotting van geheel Europa worden.

In zyne staetkundige betrekkingen van 1831 tot 1832 heeft België zyne regtschapenheyd en zyne goede trouw doen uyt-schynen; wanneer het een verdrag, welk aen het land de zwaerste opofferingen opleyde, had aengenomen, is het niet geweken wanneer dit verdrag moest ten uytvoer gebragt worden. Indien die uytvoering geene plaets heeft gehad, zulks heeft van België niet afgehangen, maer van Holland, welk land tegen den inhoud van het traktaat geprotesteerd heeft, en van de Conferencie die geweygerd heeft het traktaat ten uytvoer te brengen.

Men begrypt dus zeer moeyelyk hoe België, in 1838, nog zou kunnen gehouden zyn van een verdrag ten uytvoer te brengen, het welk, in 1831 en 1832, verstooten is door dese zelve in wiens voordeel het gemaakt was.

Wy zyn nu in 1831 niet meer. Den tyd is verdwenen op welken de Mogendheden, aangedreven door de noodzakelykheyd om den

algemeenen vrede te behouden, over ons en zonder ons, beschik-
ten. Heden heeft België zyn oud bestaan hernomen, en geniet
dit bestaan gelyk alle de volkeren van Europa. Zynen koning,
herkend door alle de Mogendheden, heeft aen het land, door
zyne vereenigingen van bloedverwantschap, eenen toestand ver-
schafte België te vooren niet bezat. Ons dapper en wel inge-
rigt leger, staet onder het bevel van eenen oversten die zyne
eerste bewyzen van moed in de veldslagen van Pilsen, van Kulm
en elders heeft gegeven; de magt van ons leger is aengegroeyd
sedert dat den yzeren weg toelaet oogenblikkelyk de korpsen van
Gend naer Luyk te verplaatsen, dat is, op geheel den front der
krygsoperatien. In dergelyken staet van zaken is onzen toestand
volkomen veranderd; in 1831 moest het verdrag gemaekt wor-
den om België te staven, terwyl in 1838 het verdrag tot staving
van Holland moet dienen.

VERPLIGTENDE MAGT VAN HET TRAKTAET VAN 1831,

TEN OPZIGTE VAN HOLLAND, EN TEN OPZIGTE DER VYF MOGENDHEDEN.

Het eerste vraagstuk welk zich heden opdoet, is dit van te
onderzoeken: of het verdrag van den 15 november 1831 zyne
verpligtende magt voor België nog heeft behouden; of, in an-
dere woorden, of België nog verbonden is door de schikkingen
in dat verdrag bevat?

Bemerken wy voor eerst dat dit, voor wat Holland aangaet,
geene vraag meer kan worden, aangezien Holland niet alleene-
lyk geweygerd heeft het verdrag aen te kleven, maer geprotes-
teerd heeft tegen den inhoud van het traktaet (1). Deze mogend-
heid mag zich dan heden niet meer steunen op een verdrag
welk zy door alle mogelyke middelen heeft verstooten.

Er zyn dan nog de vyf Mogendheden, ten opzichte van welke
wy zouden kunnen aenzien worden als nog verbonden door het
verdrag.

Herkennen wy voor eerst dat er een verschil bestaat ten op-
zichte der overeenkomsten die tusschen volkeren en tusschen

(1) « De ondergeteekenden hebben bevel ontvangen van op de stelligste wyse
te protesteeren tegen het gezeyd traktaet, gelyk zy by dezen doen. » — Nota
van de hollandsche gevolmagtigden by de Conferencie, den 14 december 1831.

bezontere personen aengegaan worden. De laatste overeenkomsten bestaan, welkanige ook de geoorloofde redenen zijn die tot de overeenkomsten aanleiding gegeven hebben, en welkanig den toestand der partijen; terwijl de akten, tusschen verscheide nationen, nooyt beschauwd zijn geweest als de partijen nog te kunnen verbinden en verplichten, toen de oorzaken uit welke zy als voorgesproken veranderd zijn, en dat de uytvoering dezer akten op den bepaalden tyd niet is geschied. De geschiedenis der trakaten bewys dezer waarheid door een groot getal daedsaken. Om maar een voorbeeld aan te halen, wy zullen vragen wat ervan het verdrag der vierdelige vereeniging (*quadruple alliance*) geworden is, of schoon des zelfs bestaan jonger is dan dit der 24 artikelen.

Indien men het verdrag van 1831 wel onderzoekt, het is gemakkelijk te herkennen:

1° Dat het traktaat der 24 artikelen voor eenen staat van zaken is opgesteld, welken staat van zaken heden niet meer bestaat.

2° Dat de onveranderde uytvoering van het verdrag heden onmogelyk zou zyn.

3° Dat dit verdrag eene dagteekening van uytvoer droeg, welke dagteekening in betrekking stond met zyne verplichtende magt.

HET VERDRAG VAN 1831

IS GEMAAKT VOOR EENEN ANDEREN TOESTAND VAN ZAKEN.

In de maend oktober 1831, was den toestand van Europa heel anders dan hy heden is. Polen had de nederlaeg bekomen in de groote worsteling die het met zoo veel roem uytstond. Op het onverwachts aengerand, ten gevolge van het breken des wapenstilstands, welken stilstand van wapens onzen vyand afgesmeekt had, was België genoodzaakt geweest tot de fransche tusschenkomst zynen toevlugt te nemen. Vrankryk, bedreigd door de regeringsloosheid, had voor het inwendig zyne zedelyke magt, en voor het uytwendig zynen invloed, verloren. In het Noorden, was de tegenwerking tegen 1830 ten top gestegen. In die omstandigheden, wierden onze regten miskend, en het kon ook niet anders weten.

Ondertusschen, het europach evenwigt maakte een België

noodzakelyk ; men had ons , door het verdrag van den 15 november 1831, zekere regten toegestaan , regten die dikmaels voordeeliger waren voor de groote Mogendheden dan voor ons zelven , regten die men ons duer dwong te betalen. Dusdanige waren de schikkingen betrekkelyk het bevaren der binnenwaters tusschen de Schelde en den Rhyn , welks nut heeft opgehouden te bestaan door het maken van eenen yzeren weg van Antwerpen naer Keulen. Dusdanige was de bepaling van den artikel VIII betrekkelyk het uytloozen der wateren van Vlaenderen , welke bepaling zonder voorwerp is door het graven van het uytwaterings-kanael van Zelzaete. Dusdanige waren nog de artikelen XI en XII die aen Belgien het regt toestonden van eenen yzeren weg of eene vaerd te maken langs Limburg , dat aen Holland was afgestaan , en welkers noodzakelykheyd vernietigd is door de rigting die men aen den yzeren weg naer Pruyssen gegeven heeft. Zoo is het ook met den artikel XIII , § 5 , betrekkelyk het Syndikaet van het gewezen koningryk der Nederlanden. Degen artikel hield in dat kommissarissen binnen de vyftien dagen zich moesten vereenigen tot het aflossen der fondsen van het amortissatie-syndikaet , en dat Belgien voor de helft in het actief moest komen. Nu , op dat tydstip bestond er een aenzienelyk actief , actief dat tot afrekening voor ons deel in de schuld moest dienen. Maer sedert dien , dit actief is door koning Willem gebezigd om in de onkosten van zyn leger te voorzien , en aldus verdwynt de bepaling die men ten onzen voordeele gemaakt heeft , zoodanig dat wy heden van den § 5 van den artikel XIII van het verdrag van 1831 , niets meer zouden te verwachten hebben ; dus zou onzen toestand in 1838 erger zyn dan hy in 1831 was. Het is insgelyks zoo gelegen met de *Domein-lorrenten* , van welke de likwidatie in 1831 door den artikel XIII , § 6 , bevolen was , en die sedert dien ook ten grooten deele door Holland verbruikt zyn.

DE UYTVOERING VAN HET VERDRAG IS ONMOGELYK.

Alle de aengehaelde schikkingen bewyzen dat het verdrag van 1831 gemaakt is voor een order van zaken welk niet meer bestaat. Maer , het geen doet zien dat het ten uytvoer brengen van dit verdrag heden materieelyk onmogelyk zou worden , zyn de

artikels XIII en XIV, die eenen tyd bepalen voor de betalingen voor het jaer 1832; het is bezonderlyk de schikking betrekkellyk den achterstel der schuld, die de Conferencie zelve reeds vernietigd had, wanneer zy verklaerd had in haer protokol van den 11 juny 1832, dat het met goed regt is dat *Belgien weygerde die te betalen, aengesien België genoodsaekt was den opbrengst der zelve voor de wettigesverdediging van zyn grondgebied te gebruyken.* (1).

Men ziet, door hetgeen voorgaet, dat de 24 artikels niet meer zouden kunnen geplaatst worden, woord voor woord, in een direkt verdrag tusschen *Belgien en Holland*, zoo als de verklaring der Conferencie, in dagteekening van den 15 oktober 1831, inhield, en dat dit nu materieelyk is onmogelyk geworden.

Dit leyd ons naer den tyd op welken het verdrag van 1831 moest ten uytvoer gebragt worden, en wy zullen daer een groot bewys aantreffen tegen zyne verpligtende magt in 1838.

HET VERDRAG DROEG EENE DAGTEEKENING VAN UYTVOER.

Inderdaed, de 24 artikels wierden door de Conferencie den 15 oktober 1831 vastgesteld, en, eene maend later, in een verdrag veranderd.

Volgens den artikel XIII, moest het ten uytvoer brengen van het verdrag den 1 january 1832 beginnen.

Door den artikel XIV is deze dagteekening op eene opmerkzame manier bekrachtigd, want alles wat den 1 january 1832 voorgaet, word beschouwd als voorbarig, als voor den tyd komende der uytvoering, zoodanig dat de sommen welke Holland betaelde op het tydstop der onderteekening van het verdrag, aangeduyd staen onder den naem van *verschotten*, en dat het wedergeven dezer *verschotten* moest gebeuren te beginnen van den 1 january 1832, dag op welken het verdrag zyne uytvoering behoorde te bekomen.

Eyndelyk, door den finalen artikel, moesten de ratification uytgewisseld zyn binnen de twee maenden, of nog eerder indien het kon geschieden; hetwelk men begrypt uyt den afstand die er is van St-Petersburg naer Londen.

Er volgt uyt die aanmerkingen dat de ten uytvoerbrengeing van het verdrag eene dagteekening droeg, en het is deze dag-

teekening, gevoegd by de waerborg der Mogendheden, die alleen dit te wege gebragt heeft dat België, ten pryze van zoo groote opofferingen, dit verdrag heeft aengenuomen (1). Indien men had konnen denken dat er eenen langeren tyd van uytvoer zou geweest zyn, geloofst men dat België zich ooyt ten opzichte der Mogendheden zou verbonden hebben, dan, wanners Holland vry was, en de omstandigheden ten voordeele zyner zaek zou konnen doen dienen? Denkt men dat onzen koning, die den troon van Griekenland geweygd had liever dan in het verdeelen en verminderen van het grondgebied toe te stemmen, en die in België maer gekomen was ten gevolge der stellige belofte door de Mogendheden gedaen van de 18 artikelen te doen ten uytvoer brengen, denkt men dat onzen koning zyne goedkeuring zou gegeven hebben aan een verdrag door het welk de Mogendheden aan huane heyligste verbintenissen te kort bleven, en de grootste onregtveerdigheden bekrachtigden? Het aenveerden der 24 artikels door België, ik herhael het, heeft plaets gehad met het vooruitzigt van eene aenstaende vereffening, in het midden der noodlottige omstandigheden, in welke het vaderland zich bevond.

VERBINTENISSEN DER GROOTE MOGENDHEDEN.

Er was dus een tydstip bepaeld voor onze verbintenissen, gelyk voor de gene der vyf Mogendheden, en het heeft van ons niet afgehangen indien het verdrag op dat tydpunt niet is ten uytvoer gebragt. Hier by komt zich vervoegen de waerborg van uytvoering, vastgesteld ten voordeele van België door de vyf Mogendheden, by den artikel XXV van het verdrag van 1831, waerborg die maer de herhaling was der twee notas van den

(1) « Indien België de schikkingen die zoo bezwarend zyn van het verdrag dat men het heeft opgeleyd heeft onderteekend, het is besonderlyk door de eenvoudige reden dat den staet van oorlog speedig moest ophouden: » — Nota van den belgischen gevolmagtigden by de Conferencie, den 29 july 1832.

De nota van den 9 augusty is niet min uytdukkelyk onder betrek der waerborg van ten uytvoerbrenghing des traktaets door de Mogendheden: « Er waren, zegt de nota, zoo stellige verzekeringen en zoo plegtige beloften noodig aan den koning der Belgen, op dat hy zich niet zou beroepen hebben op de preliminaire artikels van vrede van den 26 junny (art. 18) en op dat hy aen de staetkundige korpsen, met welke hy de nytoeffening der wetgevende magt deelt, de bemagtiging tot het aenveerden der 24 artikels zou gevraagd hebben. »

15 oktober (1), notas die by de 24 artikels gevoegd waren, en by welke de Mogendheden *de verbintenis op zich nemen van de goedkeuring van Holland voor de artikels van welke er gewaag gemaakt word te bekomen, zelfs in geval Holland begon met de artikels te verwerpen*. Deze verbintenis der vyf Mogendheden was de betrekkelijke voorwaerde der verbintenissen van Belgien; deze verbintenis had dus betrek met de dagteekening van den uytvoer des traktaets, of ten minsten met eene zeer naby zynde dagteekening.

HET VERDRAG

HEEFT ZYNE VERPLIGTENDE MAGT VERLOREN.

Nu, een traktaat is een wederzydsche verbindende of synallagmatieke overeenkomst die alle de contracterende partyen verbind, of geene van allen verbind. Maer, wanneer in 1832, het belgisch gouvernement de vyf Mogendheden sommeerde om het verdrag ten uytvoer te brengen, zy hebben geweygerd dit te doen, en de Conferencie heeft zich ontbonden, liever dan de verplichtingen te volbrengen die zy, ten opzichte van Belgien

(1) Door de eerste dezer twee notas, den 15 oktober aen Holland en aen Belgien toegestierd, verklaren de gevolmagtigden dat de 24 artikels « de finale en onwedderoepelyke beslissingen der vyf Mogendheden bevatten, welke (vyf Mogendheden) *met algemeenen overleg besloten hebben HET OP ZICH TE NEMEN eene volkomene goedkeuring der 24 artikels van de tegen-party, indien die tegenparty d e artikels kwam te verwerpen, te bekomen.* »

De tweede nota behelst geene min stellige uytdrukkingen: « De ondergeteekenden, zegt de nota, na aen den belgischen gevolmagtigden de 24 artikelen te hebben medegedeeld, gevoegd by hunne nota van dezen dag, en, na verklaerd te hebben dat deze artikels de finale en onwedderoepelyke beslissingen der Conferencie van Londen inhielden, hebben nog eene pligt te volbrengen ten opzichte van den belgischen gevolmagtigden; en zullen die volbrengen met eene openhartigheyd van welke de beweegredenen zullen gewaerdeerd worden.

« *De vyf Hoven de taek op zich nemende en DE VERBINTENIS AENNEHEMDE van de toetreding tot de 24 artikels te bekomen van Holland ZELFS ALS DAN WANNEER HOLLAND ZOU BEGINNEN MET DE 24 ARTIKELS TE VERWERPEN, waerborgende verder hunnen uytvoer; en overtuigd dat deze artikels, gesteund op de grondregels van regtveerdigheyd, aen Belgien alle de voordeelen aanbieden welke dit land regt heeft te eyschen, moeten hier verklaren dat hunne vaste beslissing is, zich te verzetten, door alle middelen die in hunne magt zyn, tegen het vernieuwen eener worsteling, die, beden zonder voorwerp geworden zynde, voor de twee landen eene bron van groote onheylen zou worden, en Europa met eenen algemeenen oorlog bedreyyen, welken oorlog de vyf Hoven als eene eerste pligt moeten voorkomen, enz.* »

had op zich genomen (1). Op den dag van die weygering heeft het verdrag van den 15 november 1831 syne verbindende magt verloren; het heeft die verplichtende magt verloren niet door het feyt van België, maer door het feyt der groote Mogendheden; want men kan niet loochenen dat de groote Mogendheden in staet waren het verdrag ten uytvoer te brengen, indien zy wilden. De niet-uytvoering van dit verdrag is dan hunne schuld en niet de onze. Wy konden dus niet meer gebonden zyn door een verdrag welk de andere contracterende partyen niet verplicht heeft.

Het is eene ontegenspreeklyke waerheyd dat de traktaten maer eene voltrokkene daedzaak zyn, te beginnen van den dag hunner uytvoering. De uytvoering van het verdrag van 1831 geene plaats hebbende gehad, door het feyt der vyf Mogendheden; de verbindende magt van het verdrag heeft opgehouden te bestaan voor België, op den oogenblik dat zy heeft opgehouden voor de Mogendheden, en België heeft zich ontbonden gevonden ten opzichte der Mogendheden, wanneer deze zich ten opzichte van België hebben ontbonden.

Men zal misschien zeggen dat Vrankryk en Engeland in 1832 het uytvoeren van het verdrag van den 15 november begonnen hebben, en dit is waer; maer, hebben zy de uytvoering ten eynde gebragt? Ziet daer het vraagstuk. De waerborg die de vyf Mogendheden ten opzichte van België hadden op zich genomen, bepaelde zich niet met ons een begin van uytvoering te verzekeren, maer moest eene volledige uytvoering van het verdrag zyn. Nu, wanneer Vrankryk en Engeland koning Willem wilden dwingen om de 24 artikels te aanveerden, zy moesten voor zynen koppigen tegenstand wyken; en het is hier uyt dat de conventie of overeenkomst van den 21 mey 1833, bezondere overeenkomst tusschen Vrankryk, Engeland en Holland aengegaen, is voorgesproten. Voor wat België aengaet, het was volkomen vreemd

(1) Den 1 oktober 1832, de gevolmagtigden van Vrankryk en Engeland *herkend hebbende dat er nu nog eene pligt te volbrengen overbleef, dese te weten van aen België de uytvoering te verschaffen van het traktaat met hun gesloten*, stelden aen de Conferencie voor, het gebruyk van bedwangmiddelen, ten eynde Holland te dwingen de 24 artikels aen te kleven. De gevolmagtigden van Oostenryk, Pruyssen en Rusland, verklaerden hunne toestemming hier aen niet te kunnen geven, hetwelk het ontbinden der Conferencie te wege bragt. — Ziet het 70^e protokol. Pap. relat. to. Belg. A. bladz. 270.

aen die overeenkomst, niet geroepen zynde om er deel in te nemen, of om die goed te keuren (1). Vrankryk en Engeland, toen zy dezen akt aen den belgischen gevolmagtigden mededeelden, bepaelden zich met zyn gouvernement te verzoeken van de verbintenis aen te gaen van de vyandlykheden tegen Holland niet te beginnen (2); het welk volbragt is.

Aldus, het begin van uytroer, in 1832 door Vrankryk en Engeland gepoogd, als ook de overeenkomst van den 21 mey, die hier op volgde, verre van de voltrekking te zyn der verbintenissen van de Mogendheden ten onzen opzigte, is integendeel het bewys der onmogelykheyd, in welke zy zich bevonden hebben om die verbintenissen te kunnen volbrengen.

Dit, welk genoegzaam bewyst dat het verdrag van 1831, in 1832 en in 1833, reeds aenzien wierd als zyne verplichtende magt verloren te hebben, zyn de voorstellen tot het maken van een nieuw verdrag welke elkanderen zyn opgevolgd, zonder aen het belgisch gouvernement te zyn bekend gemaakt (3); het is besonderlyk de overeenkomst van den 21 mey 1833, aengenomen door Holland, overeenkomst die niet spreekt van het verdrag van den 15 november, maer gewaeg maakt van een verdrag dat moet opgesteld worden. Nu, indien het verdrag van 1831 alsdan nog zyne verplichtende magt behouden had, konden Vrankryk en Engeland, die dit verdrag hadden aengenomen, zonder aen hunne gezworene trouw te kort te blyven, zich verplichten tot het maken van een ander verdrag? Is het niet waer, zelfs in veronderstelling dat het verdrag van 1831 tot alsdan (het welk zoo niet is) zyne verbindende magt behouden had, dat er toen verandering bestond, en dat België opgehouden heeft van gebonden te zyn aen de schikkingen van het voorgaende verdrag?

Koning Willem heeft dus, door zyne eygene schuld, den oogenblik, den eenigen oogenblik, van ten nadeele van België te konnen onderhandelen, verloren. Gelukkig indien hy de prophetieke woorden van den graef Orloff aenhoord had, wanneer

(1) Papers relative to the Affairs of Belgium, vol. B.

(2) Ziet de mededeeling der fransche en engelsche gevolmagtigden aen den belgischen gevolmagtigden, in dato van 1 juny 1833. — Verslag van den minister van buytenlandsche zaken aen de kamer der volksvertegenwoordigers, den 14 juny 1833, bladz. 9.

(3) Nota van den belgischen gevolmagtigden, 9 augusty 1832.

dezen, na alle middelen van overtuiging beproefd te hebben, hem seyde in zyne verklaring van den 22 maart 1832, aen welke verklaring de gevolmagtigden van Oostenryk en Prayssen, in den Haag, den zelveu dag, hunne goedkeuring gaven: «Z. K. M. (van Rusland) kan zich niet ontfeynsen, en wy zeggen het met een diep gevoelen van spyt, dat het *neêrlandsch kabinet*, zonder verdere hoop, eene laatste gelegenheid verloren heeft om de belgische zaak te eyndigen op eene manier die met zyne opregte belangen overeenkomt, en dat zyne bondgenooten, Rusland bezonderlyk, te vergeefs nog middelen zouden zoeken om het voordeel te zyn.»

ONREGTVEERDIGHEID VAN HET VERDRAG.

Belgien zich aldus ontbonden vindende van het verdrag van 1831, blyft er ons niet anders meer over dan te doen zien wat vraelcroepende onregtveerdigheden dit verdrag bekragtigt, hoe sterk men onze heyligste regten miskend heeft, en hoe onzeker en onbestendig het nationaal bestaen was, welk men ons had gemaekt. De bezondere uytbreydingen in welke wy moeten treden ten dezen opzigte, zullen de regten van Belgien in de nieuwe onderhandelingen daerstellen.

TOESTAND VAN BELGIEN IN 1814.

By den val van het fransch kayzerryk, in 1814, bekwam Belgien zyne nationale onafhangelykheid, ten zelveu tyde dat Holland die bekwam, en door de zelve middelen (1). Het leger van Napoleon niet meer in veyligheid zynde by eene natie die het kayzerlyk jok wilde afschudden, vertrok zich binnen de grenspalen van het oud Vrankryk, het land aldus overlatende aen sich zelveu en aen de geallieerde legers. Den koning Willem en Holland hadden dus op ons geen hoegenaemd regt. De bondgenooten zelve hadden op ons het regt van oorlog niet, aengezien de eenigste overgekomeue worstelingen door de bewooners der steden, tot het bekomen der nationale onafhangelykheid, waren uytgestaen. Wat meer is, de geallieerde souvereeynen, hadden op dat tydstip voor geheel Europa de verbintenis op zich genomen van alle de volkeren hunne nationaliteyt, hunne oude regten

(1) Ziet de proklamatieu der generaels van de Geallieerden.

en privilegien terug te geven. Aldus, onder welk oogpunt men België ook beschouwe, België hernam zyne onafhangelijkheid op den zelve titel als Holland zelve.

Indien men alsdan de openbare denkwyze ware te rade gaen; indien den wensch van het belgisch volk, welken wensch zich alsdan, op eene zoo plegtige wyze, tegen de vereeniging van Holland by het verwerpen der Grondwet der Nederlanden (1) veropenbaerde, voor iet gerekend ware geweest, de geallieerden zouden van langzamer hand de omwenteling van 1830 niet bereyd hebben. Oostenryk vooral miskende zyne opregte belangen, wanneer het de zware faut beging van de belgische nationaliteyt niet te herstellen, met zich te steunen op het verlangen welk in 1790 door de Staten-Generael van het land was uitgedrukt om den artshertog Karel (2), laetsen gouverneur-generael onzer provincien, als erflyken hertog te bekomen, op welken artshertog, zoo als met reden eenen vermaerden schryver zegt, de Belgen vereenigd hadden alle de genegenheid die zy voor zynen oom, den prins Karel van Lorreynen (3) gehad hadden. In plaats van deze wyze staatkunde te volgen, men had liever het jok van den prins van Oranien op ons te doen wegen, en eene vereeniging met Holland te bewerken, zonder de wenschen der belanghebbenden in aendacht te nemen.

België had zyne onafhangelijkheid in february 1814 weder bekomen; het was maer achttien maanden later, den 24 augusty 1815, dat zyne vereeniging met Holland voltrokken wierd.

GRENZEN IN 1814.

Tot de aankomst van koning Willem, als souvereynen vorst der Nederlanden, waren de grensscheydingen tusschen Holland en België de zelve die Holland van Frankryk scheyddden, sedert

(1) Wanneer in augusty 1815, de Grondwet van het koningryk der Nederlanden, die de vereeniging van België met Holland, tot alsdan afgescheyden, moest bekrachtigen, aen de aenveerding der notabele inwoners van België was onderworpen, wierd zy afgekeurd met 798 stemmen tegen 527.

(2) In de zitting van den 21 november 1790, de Staten-Generael der belgische provincien, in kongres vereenigd, hadden den artshertog Karel van Oostenryk tot erflyken Groot-hertog der oostenryksche Nederlanden gekozen. De oostenryksche staatkunde gaf, op dat tydstip, hare toestemming aen dien keus niet, maer den artshertog Karel wierd algemeenen gouverneur onzer provincien benoemd.

(3) Ziet de Pradt, *Over België sedert 1789 tot in 1794* — bladz. 69.

het verdrag van den 3 Floreal, jaer III (16 mey 1795), dat is te zeggen, dat, onafhangelijk van de tegenwoordige grenzen van Noord-Brabant en van Limburg, België nog Zeeuwsch-Vlaenderen bevatte, het welk het vierde arrondissement van het departement der Schelde uytmaakte (1).

Toen in 1815, de Grondwet van het koningryk der Nederlanden ter aenneming aan België werd voorgedragen, namen Zeeuwsch-Vlaenderen, Luxemburg, geheel de provincie Limburg, tot welke Venloo en Maastricht behooren, deel in de stemming, in hoedanigheyd van Belgen, en dit door de tusschenkomst hunner notabelen, gelyk alle de deelen van België; terwyl, in de bataafsche provincien, de stemming geschiedde door de Staten-Generaal in dobbel getal byeen geroepen, overeenkomstig met het geen er door de Konstitutie der zeven provincien was voorgeschreven (2).

Op het tydstip der afkondiging van de Grondwet was België zamengesteld uyt de volgende fransche departementen: der Leyde, der Schelde, van Jemappes, der Dyle, der twee Nèthen, der Sambre en Maes, der Ourte, der Neder-Maes en Wouden, gelyk zulks is aengehaeld in den artikel 2 van die Konstitutie.

Dusdanige waren de grensscheydingen tusschen Holland en België in 1814 en 1815, voor de vereeniging der twee landen.

GRENZEN IN 1830.

Na dat België zich in 1830 van Holland gescheiden had, was er niets natuerlyker en niets regtveerdiger dan ons land zyne grenzen te zien hernemen welke het bezat voor aleer het met die mogendheyd vereenigd was. Dit had de Conferencie zelve, van het begin onzer omwenteling, herkend, wanneer zy in haer eerste protokol vaststelde: « De respektieve troepen zullen zich wederzyds moeten vrwyydeeren achter de linie die, voor het tydstip des verdrags van den 30 mey 1814, de bezittingen van den

(1) Tot op het eynde van het jaer 1815 ten minsten, waren de rollen van grondbelastingen van Vlaenderen, gezejd het Zeeuwsch, te Gend door den gouverneur van Oost-Vlaenderen uytvoerlyk, als ook de belastingen gezejd *Polder-lasten*; het was de regtbank van Gend (sedert het afschaffen der gene van Eeoloo) die alle de zaken, van aen Hulst tot aen Breskens en Sluys, vonniste.

(2) Ziet de proklamatie van koning Willem, gedatteekend den 24 augusty 1815.

souvereynen vorst der Vereenigde-Provincien afscheydde van de gene die by zyn grondgebied zyn gevoegd om het koningryk der Nederlanden te vormen, ten gevolge van het voorzeyd verdrag van Parys en der traktaten van Weenen en Parys van het jaer 1815. »

Onze tegenwoordige grenzen zyn dan de gene die ons, voor de vereeniging aen Holland, van dat land scheydden. Het zyn de grenzen die, gedurende den tyd dat het koningryk der Nederlanden bestaan heeft, de *Zuydelyke Provinciën* van de *Noordelyke Provinciën* scheydden, ter uytzondering van Zeeuwsch-Vlaenderen, welk, zoo wy gezeyd hebben, belgisch was gebleven tot aen de vereeniging, maer, welk land koning Willem, zonder op de Grondwet acht te nemen, van het departement der Schelde afnam, om het aen de provincie Zeeland te vervoegen. By gevolg, zou het ten onregte zyn zoo men de belgische onwenteling moest beschuldigen van eenig deel van het hollandsch grondgebied ingenomen te hebben.

Bemerkt hier hoe boos het stelsel van Holland is! Word er gehandeld om Zeeuwsch-Vlaenderen te behouden, of om aanspraak te maken op Venloo of Maastricht, en op de ingeslotene landen welke het op ons grondgebied bezat, het beroept zich op den ouden staet van Holland in 1795. Wilt Holland ons Luxemburg ontnemen of ons de schulden doen betalen, het roept den staet van zaken in, die door de traktaten van 1814 is in voegen gebragt. Deze manier van handelen is min redeneerkundig dan gemakkelyk. Voor ons, wy kennen, in zaek van scheyding uyt gemeenzaemheyd, maer eene gesteltenis die juyst en waer is, te weten: « Dat de twee partyen moeten hernemen den toestand welken zy hadden op den dag hunner vereeniging, deelende de winsten en schulden die gedurende de gemeenzaemheyd gemaekt zyn. »

Verders, onder de oude regering, de tegenwoordige provincie Limburg maakte deel der oostenryksche Nederlanden, ter uytzondering van Venloo en eenige ingeslotene stukken lands; buyten dien was de souvereiniteyt van Maastricht onverdeeld by de helft tusschen Holland en den prins-bisschop van Luyk, wiens plaets België heden bekleed. Holland met aen de Fransche Republiek zyne ingeslotene deelen lands en zyne regten afstetaan ontring andere deelen lands en andere regten in verwis-

seling (1). Heden bewoert Holland dat men het zyne ingeslotene landen en zyne regten wedergeve, terwyl het zou behouden alle de voorwerpen die het in verwisseling heeft ontvangen. Ziet daer de bataafsche redeneerkunde!

Wat de provincie Luxemburg betreft, zy maekt, sedert eeuwen, deel van Belgien. Door de beschikking (pragmatique-sanction) van keyzer Karel V door geheel Europa goedgekeurd, wierd er besloten dat de belgische provincien van welke Luxemburg deel maekte, voor het toekomende enverdeelbaer zouden zyn. En indordad, sedert dien, is die provincie van Belgien niet meer gescheyden geweest, en wanneer het traktaat van Londen, van juny 1814, de oostenryksche Nederlanden aen Holland onder het bestier van Willem vereenigde, er wierd geen verschil gemaakt tusschen Luxemburg en de andere provincien. Indien het volgende jaer, 1815, dezen prins door den artikel 67 van het traktaat van Weenen, groot-hertog van Luxemburg gemaakt wierd, het was min gelyk prins van Nassauw, dan als reeds souvereyn zynde der belgische provincien, en om ten dezen opzichte in het oud regt te treden. En inderded, op verzoek der

(1) Door het verdrag van Parys van den 5 january 1800, heeft Vrankryk aen de bataafsche republiek afgestaan, voor schadeloosselling der behoudene goederen door het verdrag van 18 mey 1796, alle zyne regten op de goederen van allen aard, bezeten in de uytgestrektheid van het batafesch grondgebied:

1^o Door de fransche uytwykelingen, en door de uytwykelingen der landen die aen Vrankryk vereenigd zyn;

2^o Door de fransche geestelykheyd, en door de geestelykheyd der negen vereenigde departementen;

3^o Door den keurvorst-palatyn, als eygenaer van Ravenstein, Meyer en andere plaetsen;

4^o Door het huys Zulzbach, hieronder begrepen de heerlykheyd van Boxmeer;

5^o Door het huys Salm;

6^o Door de andere prinsen en heeren van het keyzerryk, die, bezittingen hebbende in Holland voor den oorlog, ten gevolge van dezen oorlog, alle pretentie tot het uytoeffenen hunner regten en genot van hunne eygendommen, verloren hadden;

7^o De ingeslotene landen van Huyssen, Walbroug en anderen, met toestemming van Vrankryk, verleend door de conventie van Parys 24 mey 1800, en door die van Berlyn 14 november hier op volgende;

8^o De geestelyke goederen der vier nieuwe bisdommen, gewonnen op den linkn oever van den Rhyu, na mate de hervorming er van zou bewerkt zyn.

kommissie die de Grondwet opstelde (1) en gelykvormiglyk aen het geen er by liet in voegen brengen der Pragmaticue-sanction was gepleegd, wierd Luxemburg door koning Willem zelve van de Nederlanden onafscheydelyk verklaerd, en eene geldelyke schadeloosstelling in domeyn-goederen van het koningryk wierd aen den prins Frederik toegestaan, by de wet van 25 mey 1816 (2), die aldus de regten van den prins en van de agnaten vernietigd heeft, want openlyk zouden den prins en de agnaten de zaak en den prys der zaak niet meer kunnen hebben (3).

Zoolang het koningryk der Nederlanden bestaan heeft, is de vereeniging van Luxemburg met de zuydelyke provincien zoondanig geweest, dat men niet eenig verschil tusschen die pro-

(1) Ziet hier den uyttrek van het verslag dezer kommissie ten opzichte van Luxemburg :

« De provincie Luxemburg, die den tytel aenneemt van Groot-Hertogdom, en die in het huys van U. M. hare duytsche staten vervangt, word voor het koningryk eene vermeerdering van het hoogste belang. Wy zyn onderrigt geweest, Sire, wegens de regten die overeenkomsten van bloetverwantschap aen den tweeden uwer zoonen op de staten van Nassauw gegeven hadden. Wy hebben de regtveerdige tytlen niet miskend die dezen prins bezit tot het bekomen eener schadeloosstelling; maer, wy hebben gedacht dat het aen de Staten-Generael toekwam de middelen voor te stellen om, het zy door het afstaan van domaniale goederen, het zy op alle andere maniere, die het best zal volkomen aen het geen de regtveerdigheyd beveelt, aen het geen de herkenntenis der natie voorschryft. »

(2) De bodschap van koning Willem, vergezellende het ontwerp van wet van 25 mey 1826, is te stellig op dat wy hier het deel niet geven dat betrek heeft met den afstand der regten van den prins Frederik op Luxemburg :

« EDELEN EN MOGENDE HEREN,

« Alswanneer wy, in den loop der onderhandelingen van het kongres van Weenen, den afstand deden der landen van Nassauw, en dat het groot-hertogdom van Luxemburg onder onze souvereiniteyt geplaeft was, onzen welbeminden tweeden zoon had zich met reden mogen verwachten van op het groot-hertogdom te zien verplaets worden het regt welk hy voorgaendelyk bekomen had van ons op te volgen in onze staten van Duytschland. Maer beweegredenen van algemeen belang porden ons aen om de vereeniging van alle de belgische provincien onder de zelve souvereiniteyt zoo innig en zoo duerzaam te maken als het mogelyk is, en den prins Frederik niet geaerzeld hebbende om hier in toestemmen, schyut het ons aen de regtveerdigheyd overeenkomstig en aen de natie weerdig hem op eene betamelyke wyze schadeloos te stellen voor het verlies van het geen hy te verwachten was. De kommissie die de Grondwet heeft opgesteld, had reeds tot dit eynde, als den eenvoudigsten middel, aengeduyd het afstaan van een deel der domeynen; en het onderzoek welk wy verder bevolen hebben heeft doen kennen dat de domeynen, gelegen in de omstreken van Breda, een betamelyk geheel vormden en een jaerlyksch opbrengen aanboden welk byna gelyk is aen de voordeelen die onze oude landen van Nassauw opleveren. »

(3) Het is waar dat de domeynen, prins Frederik toegewezen, in Noord-Brabant gelegen waren. Maer Holland dat ten zynen profyten voor 94 millioenen van onze domeynen heeft verkocht, zal dergelyke tegenwerping niet durven wagen.

vincie en de anderen zou kunnen aenduyden. Deze vereeniging is dusdanig geweest, dat, na het grondstelsel aengenomen te hebben van de zuydelyke en noordelyke provincien door een gelyk getal afgeveerdigden in de Staten-Generael te vertegenwoordigen, de afgeveerdigden der provincie Luxemburg gebragt wierden in het getal der afgeveerdigden dat voor de zuydelyke provincien was aangewezen. Deze vereeniging is dusdanig geweest dat, toen, in october 1830, de Staten-Generael en koning Willem de scheiding der zuydelyke provincien van de noordelyken besloten, men geen verschil maekte voor Luxemburg, tot zoo verre, dat, eenen gedeputeerden van Luxemburg die zich voor de sessie van 1830-31 der Staten-Generael naer de zittingen had willen begeven, er uytgesloten wierd, als toebehoorende aan de zuydelyke provincien, welkers afscheiding uytgesproken was geweest.

Er zou dan onregtveerdigheyd bestaan indien men aan Belgie de belgische bevolkingen, die Belgen willen leven en sterven, begeerde te ontrukken. Het zou eene onmenschelykheyd zyn van onder het jok van het huys van Oranien te plaatsen bevolkingen die het werkzaamste deel in de omwenteling genomen hebben, en die niet eene gelegenheyd hebben laten voorbygaen van te protesteren, het zy in massa, het zy door den mond hunner afgeveerdigden, tegen alle gedacht van herstelling. En wat meer is, dat men my een voorbeeld aenhale van een volk dat, in het midden van eenen diepen vrede, van eenen aangroeyenden voorspoed, met eenen koning sterk door zynen toestand en zyn vermaegschap, met een moedig en verknocht leger, dat men my een voorbeeld aenhale, zeg ik, van een volk dat, in dergelyke omstandigheden, een deel van zyn grondgebied heeft afgestaan! Deze aanmerking is de oplossing des vraegstukks van het grondgebied.

SCHULD VAN 1814.

Wy komen te zien hoe onregtveerdig de schikkingen der Conferencie waren, betrekkelyk de landstrecken die men Belgie wilde ontrukken. Betrekkelyk de verdeeling der gemeenzaemheyd, is de partydigheyd, om dat zy min gevoelig is, daerom niet min aanstootelyk.

Op het tydstip der vereeniging, had Belgie geene afgeleyde

schuld , maer bezat uytgestrekte en schoone domeynen in grond-eigendom. Wanneer in 1818 de schuld van België gelijkw-
deerd was, beliep zy tot de geringe somme van 282,719 gul-
dens. Holland , integendeel , bood zich aen met eene overgroot-
schuld , zamengesteld uyt de oude schuld der Vereenigde-Pro-
vincien die deze hadden aengegaen om hunne oorlogen tegen
ons uyt te staen , en uyt de lasten en imposten van allen aerd
veroorzaekt door den franschen inval. Bemerken wy hier dat
België van zynen kant, insgelyks in die zelve noodwendighe-
den had moeten voorzien , maer men was in de twee landen op
eene verschillende wyze te werk gegaen. In Holland , alle de las-
ten waren op de rekening van den staet geleyd, die leeningen had
aengegaen om die te kunnen betalen ; in België was alles ge-
dragen geweest door de bezondere personen en de corporatien.
Hierdoor was België verscheide mael door de oorlogen en door
de invallen geruïneerd geweest , terwyl Holland , altyd in voor-
spoed , wonderlyk de kapitalen en rykdommen zyners bewoo-
ners, in de voorgaende eeuwen , had doen vermenigvuldigen ;
maer ook , daer België nooyt het toekomende voor het tegen-
woordige geslagtofferd had , had het in 1814 het vooruytzig
van eenen schielyken voorspoed , terwyl Holland , altyd het toe-
komende voor het tegenwoordige slagtofferende , op het zelve
tydstip , schulden op schulden had gestappeld , die niets anders
ten zy eene bankbreuk voorspelden. Deze schuld aen België
opleggen , was België dwingen eene tweede mael te betalen ,
het geen het reeds gedragen had.

Eene belangryke omstandigheyd is wel bekwaem om te doen
uytschynen hoe zeer België voorgeschikt was om door Holland
geëxploiteerd te worden door het vereenigen der twee landen.

Wanneer Holland aen het keyzerlyk bestier onderworpen was ,
had de schuld van Holland , te zamen met de fransche schuld ,
de verhooging van een derde ondergaen. Hoe onregtveerdig
dezen maetregel in zyn begin ook was , men moet bekenen dat
dit een volbragt ongeluk was het welk nu voorby was , en dat
den nieuwen staet niet anders moest doen dan de verbintenissen ,
die by zyne herboring bestonden , volbrengen (1). Het is ook

(1) Osiander , *Exposé des finances des Pays-Bas* , bladz. 9.

dit welk de Staten-Generael en koning Willem zelve in het begin der herboring van Holland herkenden, en dit was ook des te meer gegrond, daer het meesten deel der oude obligatiën in de handen der eerste bezitters zich niet meer bevond, en was overgaen in de handen der speculateurs (1). Maer toen koning Willem wist dat het voornemen der geallieerden was van Belgien aen Holland te voegen, en ons de hollandsche schuld te doen betalen, hy deed de doode schuld verryzen, schuld die beliep tot de overgrootte somme van elf honderd zes en veertig millioenen guldens, en maekte er die schuld van, die hy uytgestelde schuld noemde (2). Eene zonderlinge omstandigheyd is dat den koning gedurende zestien maenden verborgen hield de artikels die den 20 juny 1814 te Londen waren besloten, en dit vaststelden dat Belgien de schulden van Holland zou betaeld hebben; dit heeft doen zeggen dat een belang van woeker niet vreemd was aen het herstellen dezer doode schuld, en dat dezen prins en zyne ministers begonnen hadden met het grootste deel der obligatiën of aktien te koopen. De kieschheyd van koning Willem, als het er op aenkwam zyne koffers te vullen, is geen geheym voor iemand. Dezen, welken nog eenigen twyffel ten dezen opzichte voeden, konnen de roovende wet van den 26 augusty 1822 nazien.

STAET DER SCHULDEN IN 1830.

Wat er ook van zy, by de vereeniging der twee landen, beliep de werkelyke hollandsche schuld tot veertien millioenen en half guldens jaerlyksche rent. In 1830 was de oude hollandsche schuld door het gouvernement aengeduyd als beloopende tot de somme van 14,383,766 guldens werkelyke schuld. Maer, van eenen anderen kant, Holland had nieuwe schulden gemaekt die, gevoegd by de belgische schuld en by de achterstellen, op dat tyd-

(1) Osiauder, *Exposé des finances des Pays-Bas*, 1., c., p. 7.

(2) Een officiël verslag, gedagteekend den 2 october, 1815, aen de Staten-Generael aangeboden, zegt dat het totaal der werkelyke schuld beloopt tot 873, 153, 530 13-0, guld., en de uytgestelde schuld tot 1,146,307,061 7. 2. guld. — Van Hogendorp, *Réunion de la Hollande à la Belgique*. bladz. 1.

stip, een totaal vormden van 19,265,267 guldens (1). In deze cyfer, blyven de gecontracteerde schulden tot 3,841,124 guldens; maar ook was den goedvind der gemeenzaemheyd vermeerderd met de kolonien die wy, te zamen en met eene statige zeemagt, bekomen hadden.

GRONDSTELSELS VAN DE VERDEELING.

Na, om met regtveerdigheyd te werk te gaen, wat moest de Conferencie doen? Volgens de regels van het goed-oordeel, moesten Belgen en Holland, by hunne scheyding, elk zyn actief en passif bybrengen, en de schulden en goedvinden der gemeenzaemheyd deelen.

Het is dit welk de Conferencie herkend heeft in hare antwoord

(1) Ziet hier den staet der nationale werkelyke schuld op den 15 january 1829, zoo als hy aangehouden is geweest door het gouvernement aende Staten-Generaal, ter gelegenheyd der beraedslaging van den tienjarigen budget van 1830. De renten, gedurende de gemeenzaemheyd aengegaen, zyn er aengeduyd, na dat de afgeleyde sommen waren afgerekend:

	Renten aen 2 1/2 ten hond.
Oude hollandsche schuld, (Wet van den 14 mey 1814)	Guld. 14,383,766 12.
Oostenryksche-Belgische schuld, (besluyt van den 22 february 1816)	" 403,610 32.
Oude schuld der zuydelyke provincien (Wet van den 9 february 1816)	" 282,719 66.
Achterstel der Nederlanden (Wet van den 9 february 1818)	" 353,420 92.
* Deficit van 1819 en voorgaende jaren (Wet van 31 december 1819)	" 577,075 00.
* Deficit van het jaer 1820 (Wet van den 24 december 1820)	" 194,700 00.
* Deficit der voorgaende en verscheide uitgaven (Wet van den 2 augusty 1822)	" 1,422,550 00.
* Voor het uytdooven der pensioenen en lyffrenten (Wet van den 27 december 1823)	" 1,682,300 00.
* Voor de schaden te herstellen die aen de dyken in Holland zyn overgekomen. (Wet van 3 maart 1825)	" 315,125 00.
	Guld. 19,615,267 02.
Hier af te rekenen het vernietigen bevolen door de Wet van 20 december 1829.	" 350,000 00.

Total. Guld. 19,265,267 02.

De schulden die ten tyde der gemeenzaemheyd gemaekt zyn, hebben wy met een * geteekend, en er de wet bygevoegd die er de magtiging voor toestaet.

Het is te bemerken dat de hollandsche gevolmagtigden met zich van die tabel te bedienen, by het verdeelen der schuld, de Conferencie bedrogen hebben, met hier niet op te stellen de betaelde sommen van den 15 january 1829 tot den 1 october 1830, tydstop der verdeeling.

op de protestatie van het fransch kabinet betrekkelyk de ver-
deeling der schulden. *Het is noodzakelyk en regtveerdig*, zeyde zy,
dat, wanneer Holland en Belgien zich van elkanderen scheyden,
elkeen de schuld weder op zich neme met welke ieder voor zyne
vereeniging belast was, en dat de schulden die vereenigd zyn
geweest, op den zelve tyd dat de landen afgescheyden worden,
ook worden gescheyden (1).» Het is ook dit welk de hollandsche
gevolmagtigden zelve, tien dagen voor de uitspraak der scheyds-
mannen herkend hebben : « Het is, zeyden zy, in het onderzoek
van het vraagstuk der schulden, een *ontegenspreekklyk grondstelsel*,
wiens toepassing vele misslagen zal voorkomen, te weten, dat
op het tydstip der scheyding *de twee partyen zich verwyderen met
het geen zy in de gemeenzaemheyd hebben bygebragt*, en dat zy in eene
juyste evenredigheyd (by voorbeeld volgens de bevolking) *de schul-*
den die in gemeenzaemheyd gemaakt zyn verdeelen (2). »

Dit *ontegenspreekklyk grondstelsel*, door de Conferencie en door
Holland aangenomen, was reeds, bemerkt dit wel, als een trak-
taet opgesteld en door Belgien aangenomen, terwyl het den arti-
kel 12 uytmaakte der voorstellen van vrede, besloten door de
Conferencie den 26 juny 1831, en aldus luydende : « De verdee-
ling der schulden zal op deze wyze plaets hebben, dat er op elk
land het totaal der schulden zal vallen, welke schulden, voor
de vereeniging, op de verscheide grondgebieden woogen, uyt
welke die landen waren zamengesteld, en dat de schulden die
in gemeenzaemheyd zyn aengegaen, volgens eene regtveerdige
evenredigheyd zullen verdeeld worden. »

Volgens het geen voorgaet, scheen het niet meer twyffelachtig
te zyn dit stelsel te zien aangenomen worden in het verdrag
der 24 artikels tot grondslag der verdeling van de gemeen-
zaamheyd, zoodanig dat de schuld ten laste van Belgien moest
zyn van ontrent 2,500,000 guldens rent.

Houden wy ons by dit punt een weynig op; onderzoeken wy
het protokol van den 6 october 1831, en zien wy of in die ver-
maerde beslissing der scheydings-mannen, de regtveerdigheyd
by het verdeelen der gemeenzaemheyd van het koningryk der

(1) Byvoegsel B. by het 20^e protokol. — Pap. rel. 10 Belg., Litt. A. bladz. 52.

(2) Nota der hollandsche gevolmagtigden, gedagteekend den 28 septem-
ber 1831, by het 44^e protokol gevoegd. — Pap. relat. to. Belg., A. bladz. 116.

Nederlanden heeft voorgezeten , en of het *ontegenspreeklyk grondstelsel*, uytgegalmd en aenveerd door allen , geëerbiedigd is geweest door deze die zich onze regters gemaekt hadden.

PROTOKOL N° 48.

Voor eerst , de Conferencie neemt voor grondslag van hare berekeningen , tabellen die haer door de hollandsche gevolmagtigden zyn ter hand gesteld , en er de juystheyd en de nauwkeurigheyd van hadden gewaerborgd; de Conferencie verklaert dat *indien de tabellen zouden bevonden worden onnauwkeurig te zyn , nietlegendaende de stellige waerborg , de vyf hoven hierdoor zouden in regt zyn van als nul en niet aengekomen te beschouwen de uyt-slagen der berekeningen voor welke die tabellen als grondslagen zouden gediend hebben.*

Zich nadien steunende op den artikel 6 der overeenkomst van den 8 july 1814, die de gemeenzaemheyd der lasten en der voordeelen tusschen de twee deelen der koningryks daerstellde (1), en voordgaende volgens dit grondstelsel tot de verdeeling der schulden van het koningryk der Nederlanden , de Conferencie neemt aen dat de schulden die van belgischen oorsprong zyn door Belgien alleen moeten gedragen worden , en dat des schulden die gedurende de gemeenzaemheyd zyn gemaekt , volgens de helft moeten verdeeld worden (2). Ziet daer voor de lasten ; wy zullen naderhand zien wat er van de voordeelen is.

Eyndelyk , in aendacht nemende zekere voordeelen tot den koophandel behoorende , zy legt ons eene jaerlyksche rent op van 600,000 guldens.

Laten wy hier het protokol betrekkelyk de verdeeling der schulden hooren spreken :

(1) De Conferencie heeft sich voor al gehouden aen het grondbeginsel van den artikel 6 van het protokol van den 21 july 1814 , gevoegd by den algemeenen akt van het kongres van Weenen , den welken verklaert betrekkelyk Holland en Belgien « dat de lasten *als ook de voordeelen* moetende gemeen zyn , de schulden tot het tydstip der vereeniging van den eenen kant door Holland , en van den anderen kant door Belgien gemaekt , ten laste zullen vallen der algemeene schatkist der Nederlanden. » — Protokol N° 48 — Pag. relat. te Belg. bladz. 136.

(2) De Conferencie heeft geoordeeld dat het billyk was dat de schulden gemaekt ten tyde der vereeniging door het koningryk der Nederlanden , tusschen Holland en Belgien zouden verdeeld worden , in de evenredigheyd van 15/30 , of in de helft voor elk land. » — Protokol N° 48.

« De jaerlyksche rent der gemaekte schulden binnen den tyd der vereeniging en het bestaen van het koningryk der Nederlanden beloopt juyst tot de volle somme van 10,100,000 nederlandsche guldens, er zou hier uyt volgen een passif voor Belgien van 5,050,000 nederlandsche guldens.

« Verder, de oostenryksche-belgische schuld uytsluytelyk aen Belgien voor zyne vereeniging met Holland toebehoord hebbende, heeft men ook billyk geoordeeld dat deze schuld voor het toekomende uytsluytelyk ten laste van Belgien blyve. Den intrest aen $2\frac{1}{2}$ ten honderd voor het deel van die schuld genaemd *werkelyk*, als ook den dienst der amortisatie van het deel gezejd *uytgesteld*, geschat zynde op eene ronde somme van 750,000 nederlandsche guldens jaerlyksche rent, zou Belgien hier voor, een ander passif van 750,000 guldens rent op te brengen hebben.

« De Conferencie, *altijd voordgaende volgens de regels der geregtigheyd*, heeft gevonden dat het in de grondstelselen en inzigten die haer bestieren viel, dat eene andere schuld, die voor zyne vereeniging met Holland op Belgien woog, te weten, de schuld die voor Belgien op den groot-boek van het fransch keizerryk geschreven stond, en die volgens de budgetten tot 4 millioenen franken of 2 millioenen nederlandsche guldens rent beliep, nu nog ten laste der belgische schatkist geleyd wierde. Het passif met welk Belgien uyt dezen hoofde zou belast worden, zou dan zyn van twee millioenen nederlandsche guldens jaerlyksche rent.

« Eyndelyk, aenmerkende de voordeelen van schipvaerd en koophandel van welke Holland de Belgen het genot moest verschaffen, en in aendacht nemende de opofferingen van alle slach die de afscheyding aen het zelve heeft te wege gebragt, hebben de gevolmagtigden der vyf hoven gedacht dat er by de dry hier boven aengeduyde punten nog moest gevoegd worden eene somme van zes honderd duyzend guldens rent, welke, te zamen met de andere passifs, zou uytmaken een totaël van 8,400,000 nederlandsche guldens. »

Ziet hier nu den hoofdzakelyken inhoud van deze berekeningen :

Helft der schulden gemaekt ten tyde der gemeenzaemheyd	guld. 5,050,000
Oostenryksche-belgische schuld.	750,000
Belgische schuld van franschen oorsprong.	2,000,000
Voordeelen van schipvaerd en koophandel.	600,000
TOTAEL.	guld. 8,400,000

In franken , 17,777,777.

Nu dat wy het werk der Conferencie in het verdeelen der gemeenzaemheyd komen te doen kennen , laet ons elken der artikels uyt welke het is zamengesteld, onderzoeken. En voor eerst de schulden die van belgischen oorsprong zyn , te weten de oostenryksche belgische schuld , en de fransche schuld ten laste van Belgien.

OOSTENRYKSCH-BELGISCHE SCHULD.

1^o De oostenryksche-belgische schuld is niet , zoo als de Conferencie zegt , eene schuld die van belgischen oorsprong is, maer integendeel , is eene schuld die in onze provincien door Oostenryk gemaekt is onder waerborg der Staten van Belgien ; doch koning Willem, het zy uyt toegevendheyd , het zy om andere redens , herkende die in 1816 , door een enkel besluit , als eene belgische schuld. Laet ons nu aennemen dat dit eene voltrokkene daedzaak zy , dan bied het vraagstuk van hoeveelheyd zich aen.

De Conferencie rekt de oostenryksche - belgische schuld op eene jaerlyksche rent van 750,000 guldens; dit cyffergetal is volkomen onnauwkenrig, terwyl er volgt uyt den staet der nationale schuld der Nederlanden op den 15 january 1829 , door het gouvernement der Nederlanden , ter gelegenheyd van den tienjarigen budget van 1830 , aen de tweede kamer der Staten-Generael voorgedragen, dat de schuld, van welke er hier gehandeld word, eene rent uytmaekte van 403,610 guldens , vormende een kapitaal van 16,144,412 guldens in werkelyke schuld , en van 32,288,824 in uytgestelde schuld die geenens intrest geeft.

En dat men ons niet kome zeggen dat wy den dienst van het amortissement achterlaten , want eene rent in rekening brengen en ook de aflossing der zelve , is dobbel gebruyk maken.

Zy dan die aen de Conferencie gezeyd hebben dat den intrest

der oostenryksche-belgische schuld tot 759,000 guldens beliep *hebben de Conferencie bedrogen.*

SCHULD VAN FRANSCHEN OORSPRONG.

2^o Het protokol stelt vast dat er in 1830 ten laste van het koningryk der Nederlanden eene schuld zou bestaen hebben van omtrent vier millioenen rent, voordkomende van den Groot-boek van het fransch keyzerryk. Wy weten niet wie deze daedzaak welke volkomen valsch is heeft kunnen uytdenken, terwyl de schatkist der Nederlanden, op het tydstip der scheyding, met geene dergelyke schuld belast was, gelyk blykt uyt den staet der nationale schuld van welken ik hooger heb gesproken. Geheel de likwidatie of sluyting der oude schuld van de zuydelyke provincien beliep maer tot de geringe somme van 282,719 gl. rent.

Zy dan die aen de Conferencie gezeyd hebben dat, op het tydstip der omwenteling, de schatkist der Nederlanden met eene schuld van 4,000,000 franken's jaers, voordkomende van het fransch keyzerryk, belast was, *hebben eene zaak uytgedacht die niet bestond, en, bygevolg, hebben de Conferencie bedrogen.*

SCHULDEN DER GEMEENZAEMHEYD.

3^o De Conferencie schat nadien, volgens het document dat haer door de hollandsche gevolmagtigden is behandigd, de schulden ten tyde der gemeenzaemheyd gemaekt, op 10,100,000 guldens, en brengt ons, uyt dien hoofde, 5,050,000 guldens rent in rekening. Deze schatting is geenzins in overeenkomst met de tabel der nationale schuld in 1829 door het gouvernement, ter gelegenheyd der beraedslaging over den tienjarigen budget, aen de Staten-Generael overhandigd, volgens welke de schulden, gedurende de vereeniging gemaekt, maer in het geheel belooopen tot eene jaerlyksche somme van 3,841,724 guldens, zoo dat de helft, welke, volgens de grondstelselen der Conferencie, ten laste van Belgien moest gebragt worden, niet tot 5,050,000, guldens, maer tot 1,920,962 guldens rent beliep.

Van waer mag dan zulk overgroot verschil voordkomen? Hoe kan het gebeuren dat de nationale schuld gedurende de gemeenzaemheyd gemaekt, die, volgens het hollandsch gouvernement maer tot 3,481,724 guldens beliep, volgens de Conferencie tot

10,100,000 is gestegen? Het is om dat de Conferencie hare werkingen deed volgens de stukken die haer door de hollandsche gevolmagtigden waren behandigd; en, volgens die tabellen en verklaringen, by het protokol gevoegd, komt den misslag daer uyt voort, dat men aen Belgien heeft toegeëygend de helft van den achterstel der Nederlanden, van de leening van 110 millioenen van het amortissatie-syndikaet, en van de leening van 30 millioenen voor de kolonien (1). Laet ons die dry voorwerpen in overweging nemen.

ACHTERSTEL DER NEDERLANDEN.

Den achterstel der Nederlanden is geene schuld die gemaakt is ten tyde der gemeenzaemheyd, maer een eynde van aflossing of likwidatie der oude hollandsche schuld, *aengenomen den selven dag* als de likwidatie der oude schuld der zuydelyke provincien, en die by gevolg, volgens de grondstelselen der Conferencie, uytsluytelyk moest blyven ten laste van Holland, gelyk de oude belgische schuld ten laste van Belgien.

Zy die deze schuld hebben opgegeven als eene schuld door de gemeenzaemheyd gemaakt, *hebben de Conferencie bedrogen.*

LEENING VAN 116 MILLIOENEN.

Voor wat aengaet de leening van 116 millioenen aen 4 1/2 %/ gedaen door het Syndikaet uyt kragt der inrigtende wet van deze instelling, en gebragt op 110 millioenen in 1830, zy is geene schuld van den staet, maer eene werking van amortissement die voor doel had de conversie der oude hollandsche schuld, genaemd *de uytgestelde schuld*, in eene leening van het syndikaet. Nu, eene schuld verandert geenzins van aard om dat zy eene conversie ondergaen heeft; haren oorsprong blyft den zelven. Indien dus,

(1) Ziet hier byvoegsel A des protokols № 48, inhoudende de tabel der schulden gemaakt sedert de opregting van het koningryk der Nederlanden, tot in 1830.

Volgens dit byvoegsel, is het bewezen dat de oprekeningen der Conferencie op de volgende grondslagen gevestigd zyn:

Achterstellen der Nederlanden.	} . . . aen 2 1/2.	Gl.	353,420-00
Schuld in het gemeen gemaakt	{ . . . Idem.		3,841,725-00
Syndikaet van amortissement.	. . . aen 4 1/2.		4,950,000-00
Leening voor de kolonien.	. . . aen 3 1/2.		1,050,000-00

Totaal Gl. 10,195,145-00

volgens de grondstelselen door de Conferentie uitgedrukt, elke party hare oude schulden moest overnemen, het is klaer dat de leening van 116 millioenen, terwyl zy maer de conversie der oude uytgestelde hollandsche schuld aenging, het lot moest volgen, welk lot de schuld zoude ten deele gevallen zyn, hadde er geene conversie plaets gehad.

Zy dan die deze leening hebben aangeduyd als eene schuld, die gedurende de gemeenzaemheyd gemaakt was, hebben de *Conferencie bedrogen*.

Ik heb gezeyd dat de *uytgestelde schuld* eene hollandsche schuld is, want de belgische schuld en de oostenryksche-belgische schuld vereenigd, vormen van de zelve maer een dertigste deel; indien dan een welkdanig deel der belgische achtergestelde schuld ware afgeleyd geweest door het syndikaet, dit moest in rekening gebragt worden voor de likwidatie. Zoo is het ook met den achterstel der Nederlanden.

LEENING VAN 30 MILLIOENEN.

Eyndelyk vo or het geen betreft de leening van 30 millioenen en $3\frac{1}{2}$ ten honderd, toegestaendoor de wet van 27 mey 1830, zy is maer de conversie van dry leeningen die door de kolonien van Oost-Indiën aengegaen zyn, en voor welke leeningen het koningryk der Nederlanden *zich borg gesteld had* (1), zoo dat dit geene gemaekte schuld maer eenen enkelen borgtocht is. Indien Belgien de helft moet betalen der leeningen die voor de kolonien zyn aengegaen, dan worden de kolonien onze schuldenaressen, en dan moeten wy op die ook regten hebben die in evenredigheyd zyn met onze creancen. Maer de hollandsche gevolmagtigden, met die schuld als eene schuld van gemeenzaemheyd op te geven, hebben nog eens de *Conferencie bedrogen*.

LEENING VAN 68 MILLIOENEN.

Wy zullen den artikel betrekkelyk de schulden die gedurende gemeenzaemheyd gemaakt zyn niet eyndigen, zonder te doen bemerken dat de leening van 68 millioenen guldens, gemagtigd door de wet van 27 december 1822, ten eynde de pensioenen

(1) Ziet de wetten van den 25 maart 1826, 27 december 1827, 27 december 1828, en 28 mey 1830.

te kunnen betalen , en van welke de rent in 1830 , volgens de hollandsche gevolmagtigden zelve , beliep tot de somme van 1,682,300 guldens , maer is aengegaen tot de concurrentie van 20 millioenen , en dat de 48 overige millioenen den 15 january 1829 , nog niet genegocieerd waren , maer zich in de handen bevonden van het Syndikaet , zoo als er volgt uyt den staet die alsdan aen de Staten-Generael is voorgedragen. Nu , daer eene leening maer voltrokken is op den dag dat de aktien der zelve uytgegeven worden , zyn die 48 millioenen niet geleend , aengezien zy in omloop niet gebragt zyn , en by gevolg zouden die millioenen behooren afgetrokken te worden van het kapitaal der rent gemagtigd door de wet , het welk voor ons deel de rent van 600,000 guldens zou verminderen. Indien ik de toepassing hier van niet make , het is om dat ik niet weet welke somme men in 1829 en 1830 op die leening gebruykt heeft , somme die nogtans maer gering kan zyn , terwyl het gebuyk maer kon plaets hebben in zommige gevallen door de wet bemagtigd. Nogtans de hollandsche gevolmagtigden , met te verklaren aen de Conferencie dat de leening van 68 millioenen eene schuld daerstellde ten laste van den Staet , hebben niet gezeyd dat de twee derden van die leening enkelyk waren uytgegeven in omloop , en hebben , by gevolg , *nog eens de Conferencie bedrogen.*

VOORDEELEN BETREKKELYK DEN KOOPHANDEL.

4^e Er blyft ons nog over te spreken van de commerciale voordeelen welke de Conferencie ons toestond , en voor welke men ons eene jaerlyksche rent van 600,000 guldens aen Holland deed betalen. Ik heb te kennen gegeven dat die voordeelen zonder eenig voorwerp geworden zyn op het tegenwoordig tydstip , terwyl Belgien er in voorzien heeft door andere middelen , en ten koste van zyne algemeene schatkist.

HOOFDZAKELYKEN INHOUD DER SCHULD.

Wy hebben bewezen dat de Conferencie , te werk gaende *volgens de tabellen en verklaringen van welke de hollandsche gevolmagtigden de nauwkeurigheid (1) gewaarborgd hadden* , is bedrogen geweest :

(1) Den brief , by welken de hollandsche gevolmagtigden waARBORGEN :
1^o De nauwkeurigheid der berekeningen gedaen volgens de tabellen die zy aen

1° Wanneer men haar heeft doen gelooven dat de oostenryksche-belgische schuld beliep tot 750,000 guldens rent, terwijl die schuld maer van 403,810 guldens was.

2° Wanneer men heeft uytgedacht ten laste van België eene fransche schuld van 4 millioenen franken die niet bestaat.

3° Wanneer men heeft aangeduid als eene schuld die in gemeenzaemheid gemaakt is, den achterstel der oude Vereenigde-Provincien der Nederlanden.

4° Wanneer men als eene schuld, in gemeenzaemheid gemaakt, de conversie der oude uytgestelde hollandsche schuld heeft opgegeven.

5° Wanneer men heeft aangeduid als eene schuld, door de gemeenzaemheid gemaakt, de leening in den naam der kolonien aangegaan, en voor welke de gemeenzaemheid maer den borgtocht is geweest.

6° Wanneer men aangeduid heeft als eene schuld, door de gemeenzaemheid gemaakt, de 68 millioenen, van welke somme de twee derden nog beschikbaar en niet genegocieerd waren.

Aldus, volgens de *grondstelselen*, daargesteld door de Conferencie zelve, en door de hollandsche gevolmagtigden als *ontegensprekelyk* herkend, moest het deel van België in de schuld van het vereenigd koninkryk der Nederlanden maer beloopt, en

de Conferencie behandeld hebben; en 2° Het totaal der schulden gedurende de gemeenzaemheid gemaakt, is te belangrijk om hier in zyn geheel niet te worden aangehaald. Den brief zal bewyzen welke trouw men in de bataafsche staatkunde mag hebben.

VERKLARING DER HOLLANDSCHE GEVOLMAGTIGDEN.

Londen, den 4 oktober 1831.

MYNHEEREN,

Wy waarborgen volkomenlyk de nauwkeurigheid van de berekening gevoegd by § 1 van uwen brief, die gy ons de eer doet van ons toe te stieren, als ook de zekerheid der cyffers, gemeld by § 2.

By gevolg, de direkte belastingen, de indirekte en de accynsen der dienstjaren 1827, 1828 en 1829 geven voor uytslag dat Holland 15/31 en België 16/31 betaalde in de voornoemde belastingen; en, volgens de laatste budgetten, de schulden gedurende de gemeenzaemheid gemaakt, leveren de volgende totalen op:

Schulden aan 2 1/2	Guld. 167,806,836.
„ aan 4 1/2	„ 110,000,000.
„ aan 3 1/2	„ 30,000,000.

N. B. — En de aflegbare bons, gehypothekeerd op de domeynen.

(Getaekend) H. VAN ZUYLEN DE NIEVELT,
Voor M. FALCK, en voor zich zelve.

dit ten hoogsten mits er nog afgetrokken het geen moest afgetrokken worden (1), tot de somme van 2,607,191 guldens, te weten :

Oude schuld der zuydelyke provincien . . .	guld.	282,719
Oostenryksche-belgische schuld	»	403,710
Helft der schulden van gemeenzaemheyd . . .	»	1,920,862

Totaal guld. 2,607,191

somme die reeds zeer groot is, aengezien zy een kapitaal voorstelt van meer dan twee honderd millioenen franken, groote somme indien men aanmerkt dat zy gemaakt is, byna uytsluytelijk in het belang van Holland, en indien men denkt dat Holland ten zynen voordeele onze voortreffelyke domeynen verkocht heeft, van welke de hollandsche schuld, voor zich alleen, 94 millioenen heeft ingeslokt.

SYNDIKAET.

Wy komen te bewyzen dat, volgens de *ontegenspreeklyke grondstelselen* door de hollandsche gevolmagtigden en de Conferencie aengenomen, het deel van Belgien in de schulden der gemeenzaemheyd moest belooopen niet tot 8,400,000 guldens rent, zoo als het verdrag te kennen geeft, maer tot 2,607,191 guldens ten hoogsten. Van deze somme moest dan nog afgetrokken worden de helft van den *boni* van het Syndikaet, zoo als dien *boni* bestond op den dag der scheyding uyt de gemeenzaemheyd, *boni* die aanzienelyk moest zyn, aengezien het Syndikaet, in de belgische provincien, voor 94 millioenen van onze Domeynen verkocht had. Van deze somme moest verder nog afgerekend worden de helft van het beschikbaer deel der leening van 68 millioenen, geschat op 600,000 guldens rent of daer omtrent; dit alles zou het deel van Belgien in de schulden op min dan twee millioenen guldens rent gebragt hebben.

(1) Ik had in deze uytlegging, de oprekeningen verder konnen uytbreyden, myn werk met cyffers opvullen, en bewyzen dat er op de aangeduyde somme nog afgetrokken is; maer ik heb het vraagstuk der schuld voor iedereen willen verstaanbaer maken, welk vraagstuk tot hier toe nog door niemand in zyn waer daglicht geplaatst is geweest.

ACTIF DER GEMEENZAEMHEYD.

Maer, indien België, uit hoofde van de verdeeling der gemeenzaemheid, deel moest nemen in het passif van het koningryk der Nederlanden; de regtveerdigheid vereyschte dat het ook, volgens eene gelyke evenredigheid, in het actief door de gemeenzaemheid bekomen, deelde. Het is dit welk de Conferencie hêrkend heeft, met de gelyke verdeeling der gemeenzaemheid van de lasten en *van de voordeelen* des koningsryk der Nederlanden vast te stellen.

KOLONIEN IN HET GEMEEN BEKOMEN.

By het verdrag, den 17 maart 1824 tusschen Engeland en de Nederlanden gesloten, en geratificeerd door de Staten-Generael, stond Engeland zyne bezittingen in Sumatra en de aenpalende eylanden af, in verwisseling der stad Malacca en harer afhângende deelen, alsook Singapore. Maer de regten van Engeland aenzienelyker zynde, wierd er eene somme van honderd duyzend ponden sterlings door de Nederlanden aen Engeland betaeld. België moest zich dan verwachten in de kolonien, in het gemeen van Engeland gekocht, een deel te bekomen evenredig aen de helft der geldelyke opoffering die door het koningryk der Nederlanden gedaen was. België moest zich ook verwachten de helft der bezittingen in Nieuw-Guineën en der aenpalende eylanden die het koningryk der Nederlanden, gedurende de regering van gemeenzaemheid, onder het bestier van eenen Belg, M. den burggraaf Du Bus de Ghisignies, bekomen had, te verkrygen.

ZEEMAGT.

België moest zich ook nog verwachten van geheel de vloot en de schipmakery, door de geallieerden te Antwerpen gelaten, en de helft der vloot, ten tyde van de gemeenzaemheid gebouwd, te bekomen. Deze vloot leverde eene belangryke weerde op; aenzienelyke sommen waren elk jaer, sedert de vereeniging, hier toe besteed. Op het tydstip der scheiding, beliep het getal vaertuygen gedurende de gemeenzaemheid gebouwd tot: 6 linieschepen, 19 fregatten, 17 korvetten, 9 bricks, en een groot getal vaertuygen van mindere grootte. Bovendien, was men bezig met nog een groot getal schepen te bouwen.

Volgens de regels der gemeynste regtveerdigheyd , konden de regten van België op die voorwerpen niet miskend worden ; want , indien men de helft van het passif , voordkomende uyt de gemeenzaemheyd , ons ten laste leyde , de helft van het actief kon ons niet geweygerd worden. Ziet daer wat de regtveerdigheyd voorschreef. Eh ! wel , deze vraeg , zoo juyst dat niet eene regtbank op der aerde die zou kunnen weygeren toe te slaen , wierd van de hand gewezen , of , om beter te spreken , men antwoordde er niet op.

MATERIEELE DWALINGEN.

Er bleven dan de materieele misslagen in het verdeelen der schulden begaen. Herrinneren wy ons ten dezen opzichte dat de hollandsche gevolmagtigden de nauwkeurigheyd hunner tabellen gewaerborgd hadden , en dat de Conferencie verklaerd had dat indien , *niettegenstaende eene zoo stellige waerborg , die tabellen onnauwkeurig bevonden wierden , de vyf hoven hier door zelve zich in regt zouden gevonden hebben de gevolgen en uytslagen der berekeningen , tot het opmaken van welke die tabellen gediend hadden , als nul en niet toegekomen te beschouwen.*

By de beraedslaging over de 24 artikelen in october 1831 , in geheym komité gedaen , ontdekte de kamer der volksvertegenwoordigers , na van het protokol van welk er hier gehandeld word kennis genomen te hebben , (1) aenstonds den misslag betrekkelijk de fransche schuld die jaerlyks tot 4 millioenen beloopt ; zy reklameerde de teregtwyzing van dezen hoofd-misslag , en geloofde zich met dezen artikel niet te moeten bezig houden , aengezien , volgens de stellige verklaring der Conferencie , eene teregtwyzing onvermydelyk wierd.

Het geen de kamer in deze denkwyze versterkte , is dat men alsdan nog versch in het geheugen had de protestatie van M. de Sebastiani , in den naem van fransch gouvernement gedaen , tegen de verdeeling der schuld door de Conferencie in haer protokol van den 27 january 1831 voorgesteld ; *het is* , zeyde dien achtbaren minister , *hier een vraegstuk van eygen belang meer dan van europeesch belang , en tot de oplossing van welk de Conferencie min be-*

(1) Het Memorandum wierd alsdan niet medegedeeld.

voegd en min verlicht was dan voor de oplossing der anderen. (1) En de Conferencie, de regtveerdigheyd dezer aanmerkingen herkennende, had in hare antwoord verklaard dat *het meer eenen voorstel was, gedaen om tusschen de twee partyen voor het toekomstende beraedslaegd te worden.* (2)

Volgens dit alles was het geenzins twyffelachtig of België moest nopens dit punt door de Conferencie regt gedaen worden. Het was nogtans zoo niet; want, toen het belgisch gouvernement de ten uitvoerbrenging van zoo stellige waarborgen reklameerde, bepaelde de Conferencie zich, voor alle antwoord te verklaren dat noch den grond noch de letter der 24 artikels eenige veranderingen konden ondergaen. (3)

België vond zich aldus belast met byna de helft der nationale schuld van het koningryk der Nederlanden, of zelfs met meer dan de helft der schuld, indien men de deelen afrekent die door het Syndikaet zyn afgeleyd, of ten profyte van het Syndikaet, voor oogenblikkelyke noodzakelykheden, zyn daergesteld. Het was niet meer de helft der verdeeling van de gemaekte schuld ten tyde der gemeenzaemheyd, welke de Conferencie had willen vaststellen als een *ontegenspreeklyk grondbeginsel*; het was de helft der geheele schuld, gemaekt voor de gemeenzaemheyd. Indien ondertusschen de Conferencie ons de helft der geheele schuld van het koningryk der Nederlanden wilde doen betalen, zy moest ons ook de helft der kolouien van het koningryk geven, want nog eens herhaeld, in de verdeeling van eene gemeenzaemheyd, moet het actief in de zelve evenredigheyd als het passif verdeeld worden; maer, het was gezeyd dat België moest geslagtofferd worden. In het begin had men aen België belofd niet de verdeeling der kolonien, maer den vryen toegang tot de kolonien van Holland *op den zelve voet, met de zelve regten, en met de zelve voordeelen als de bewooners van Holland* (4). Eh! wel, dit laatste voordeel wierd aen België nog geweygerd!

(1) Depeche van M. den graef Sebastiani aen M. den prins de Talleyrand, gedagteekend den 1 maert 1831. — Pap. relat. to Belg. A. bladz. 49.

(2) Byvoegsel B. van het 20^e protokol — Ibidem. bladz. 52.

(3) Nota aen den belgischen gevolmagtigden aangeboden den 12 novem-
ber 1831 — Pap. relat. to Belg. 161.

(4) Grondslagen van scheyding, by het 12^e protokol, art. 12.

BELGISCHE SCHULD.

Het is nog niet alles ; terwyl men met eene zoo godsdienstige zorg ons de helft der oude schuld van Holland op de schouderen leyde, men liet aen Holland de zorg over van het overig der schulden van het koningryk der Nederlanden te likwideren , en by gevolg de schulden van belgischen oorsprong , te weten : de verbintenissen , de staets-lasten , de prestatien en eyschen of réquisitien voor de legers , de leeningen der steden en provincien , voor zaken die nu eygendommen van den staet geworden zyn . En gelyk koning Willem die *zonder onderzoek* de hollandsche schuld op dergelyke voorwerpen had toegelaten , altyd geweygerd had de schuld onzer provincien te likwideren , begrypt men dat zalks den definitieven ondergang uitspreken was der belgische rentiers , dragers van die obligatien .

ONREGTVEERDIGHEID VAN HET VERDRAG.

O zedelykhejd der staetkunde ! men belaste dus Belgien met eene overgroote schuld die het nooyt gemaakt had , men deed op Belgien wegen de helft der schulden die Holland met zich gebragt had en door de gemeenzaemhejd gemaakt waren , en men liet aen Holland , aen Holland alleen , al den goetvind , al het actief der gemeenzaemhejd ! Men belaste Belgien met de helft der hollandsche schuld , en de belgische schuld bekragtigd door de keyzers en koningen die in de Conferencie handelden , en de belgische schuld , die onder koning Willem nooyt gelijkwideerd was geweest , wierd in eene eeuwige vergetendhejd gelaten ? Men belaste Belgien met de helft der geheele schuld van het koningryk der Nederlanden , en men liet aen Holland alleen de geheele uytgestrektheid der kolonien van dat koningryk ! Men belaste Belgien met de helft der schuld die in het gemeen gemaakt was , en men liet aen Holland alle de koloniale eygendommen die in het gemeen gekocht waren , geheel de zeemagt die voor de helft op den kost der Belgen gemaakt was ! Men belaste Belgien met de helft der leeningen gewaerborgd voor de kolonien , en men weygerde aen dat land den toegang tot die kolonien , ja tot de landen die met het belgisch bloed besproeyd en met het goud der Belgen gekocht waren !

Ziet nu de vergelykenis! Toen in 1815 de bondgenooten tweemaal Vrankryk hadden gedempt, leyden zy dat land eene overgroote belasting op van acht honderd millioenen franken, onverdragelyke schatting voor het fransch volk. Maer Vrankryk is achtmaal uytgestrekter en volkryker dan Belgien, en ondertusschen de somme die op Belgien door de Conferencie geleyd is, stelt een kapitaal voor van 711 millioenen franken werkelyke schuld, hier onder de uytgestelde schuld niet begrepen. Van eenen anderen kant hadden de geallieerden Vrankryk niet uytgeput; zy hadden het zyne domeynen niet ontnomen; en Belgien is vyftien jaren lang door Holland uytgeput; het heeft alle zyne voortreffelyke domeynen, die zyne beste opbrengsten uytmaekten, verloren. (1) En niettegenstaenden dat alles, is Belgien, in evenredigheyd, zeven mael meer belast dan het groot Vrankryk, en een-en-twintig mael meer, indien men er de uytgestelde schuld byvoegt.

GEVOLGEN VAN HET VERDRAG.

De jaerlyksche schatting aen Belgien ten laste geleyd evenaert byna het vierde deel zynrer belastingen; de schatting is gelyk aen de winsten die eene koophandel-beweging jaerlyks met een kapitaal van 400 millioenen zou doen, en deze schatting zou Belgien moeten betalen zonder dat er eenen tyd of eynde gesteld zy, in de noodlotige jaren gelyk in de voorspoedige, en dit zonder eenige vergelding! Holland integendeel zou elk jaer, en dit zonder eenige moeyte van Belgien eene schatting ontvangen van achttien millioenen franken; en gelyk zyne kolonien het nu, dank aen de goede rigting die eenen Belg aen de kolonien gegeven heeft, eene somme van 25 tot 30 millioenen opbrengen (2). Holland zou elk jaer 45 a 50 millioenen uyt het vremde ontvangen; dat is te zeggen de helft van zynen budget.

Men heeft gezeyd dat Belgien door het voordeel zynrer onzydigheyd het nadeel zou vergoed zyn dat voor het zelve zou voordspruyten uyt de jaerlyksche schatting welke het aen Hol-

(1) Gedurende den tyd der gemeenzaemheyd is er in Belgien voor eene weerde van meer dan *honderd vyftig millioenen* domeynen van den staet ontvremd. Hier onder zyn begrepen de 94 millioenen door het Syndikaet verkocht.

(2) Men weet dat de hollandsche kolonien der Groote-Indiën heden aen het moederland van 12 tot 15 millioenen guldens s' jaers opbrengen.

land moest betalen , en dat het aldus , zonder zyne belastingen merkelyk te verhoogen , die schuld zou hebben kunnen betalen met zyn leger te verminderen. Laet ons aennemen dat het zoo zy ; alsdan zullen wy vragen of men wel heeft nagedacht aen de gevolgen van dit stelsel. Want, indien ons leger 18 millioenen die wy jaerlyks aen Holland zouden moeten geven , inslikte , dan blyft ten minsten dit geld in het land , en hadden wy elk jaer de winst van eene commerciale beweging van 400 millioenen aen Holland moeten geven, het land zou elk jaer in eene diepere ellende gevallen zyn.

Ziet daer welkdanig het lot van Holland en het geen van Bel-
gien moest zyn , indien het verdrag ware ten uytvoer gebragt. Belgien zou in der eenwigheyd door Holland zyn geëxploiteerd geweest. Het ware twee volkeren tegen over in het gezigt brengen, het een onderdrukker, het ander onderdrukt ; en, wonderlyke zaak ! het onderdrukt volk was juist dit welk zyne boeyen verbroken had , en den onderdrukker van den vaderlandschen grond verjaegd had !

Werpt nu de oogen op de kaart en ziet ! Ten Noorden van Belgien , Holland ; ten Oosten , Holland door het bezitten van Limburg ; ten Westen , Holland door zyne zeemagt ; ten Zuyden , Holland door zyne bezittingen in het Luxemburgsche. Overal het vyandig en afgunstig Holland ! Belgien aldus verscheurd , alzoo van alle kanten ingesloten , omringeld door zynen vyand , kon het dan nog wederstaen ! Belgien voor op geruïneerd ! Belgien veroordeeld om geen leger meer te hebben ! Wy vragen het aen allen onpartydigen , was dit den weg niet banen tot eene herstelling ? Was het niet vernieuwen , in de XIX^{de} eeuw , den hatelyken handel en verkooping der poolsche natie ? En dit op de grenzen van Vrankryk en Engeland , de meest beschaefde volkeren des werelds , waer de weerdigheyd van den mensch den grondsteen van het gouvernement is !

BELGIEN KAN NIET MEER TOESTEMMEN.

Wy hebben daergesteld dat het verdrag van den 9 novem-
ber 1831 eenen akt van onregtveerdigheyd was ; wy hebben doen zien dat dit verdrag zynen tyd heeft gehad , en zyne verplig-
tende magt , door het feyt der groote Mogendheden , verloren

had. Kan België nu nog aen zulke vernederende en onrechtveerdige schikkingen zyne toestemming geven? Ongetwyfeld, neen.

In 1831 onderwierp België zich aen besprekken die *finael* en *onwederroepelyk* verklaerd waren, het onderwierp zich om dat de Mogendheden de verbintenis hadden aengegaen van het verdrag *binnen korten tyd* te doen ten uytvoer brengen. In het midden der netelachtige omstandigheden in welke Europa zich bevond, zou België in de uytvoering van het verdrag een europeensch bestaan verkregen hebben, door welk zyne onafhangelykheid buyten alle wisselvalligheden zou zyn gesteld geweest. Heden is onzen toestand bewerkt door de overgekomene omstandigheden. Het bestaan van België is tegenwoordig eene voltrokkene daedzaak, en dit is onafhangelyk van de traktaten. België is in 1838 eenen zoo wel gevestigden staet, en zynen koning eenen zoo wel herkenden koning als alle de landen en alle de koningen van Europa. Als België met Holland wilt onderhandelen, het moet onderhandelen als eenen gelyken met eenen gelyken, als eene mogendheid met eene mogendheid.

België heeft in 1830 niet zynen intrede gedaen onder de natien van Europa, zoo als men gezeyd heeft, België heeft maer zyne plaets hernomen welke het sedert eeuwen bekleed had, en van welke de traktaten van 1814 het oogenblikkelyk beroofd hadden. Inderdaed, onze provincien maekten, sedert eeuwen, een vertegenwoordigend verbond nyt, en het is dit verbond welk aen Europa keyzer Karel V, den Napoleon der middel-euwen, geschonken heeft, gelyk het aen Palestina Godfried, den verlosser van Jerusalem, gegeven had. Indien de souvereiniteyt van België, gedurende twee eeuwen, op het zelve hoofd als die van Oostenryk is vereenigd geweest, zy was er hier om niet te min van afgescheyden en op zich zelve bestaende. Den artshertog van Oostenryk en den souvereyn der belgische provincien waren als twee souvereynen in eenen persoon. Dit is zoo waer dat, onder staetkundig betrek, den Keyzer een hof had gezeyd der Nederlanden, onafhangelyk van het geen van Oostenryk; dat, als souvereyn der Nederlanden, hy ambassadeurs ontving, en gezanten stierde naer vreemde hoven, in welke hy er reeds had als artshertog van Oostenryk; dat, als souvereyn

der Nederlanden, hy eenen gevolmagtigden minister, gezonden en betaeld door den souvereyn van Oostenryk, ontving (1); dat, als souvereyn der Nederlanden, hy somtys onzydig bleef in oorlogen, die hy voerde als souvereyn van Oostenryk. Het is aldus dat in den oorlog van 1733, Belgien, ofschoon onderworpen aen den souvereyn van Oostenryk, onzydig bleef, zoodanig dat Vrankryk, overal elders in oorlog met Oostenryk, altyd zynen afgezant behield by het hof der Nederlanden.

In 1830 heeft Belgien dan maer den rang hernomen die het voorgaendelyk onder de natien bekleedde; het moet dan geene opofferingen doen om in de familie der natien aengenomen te worden, terwyl het eene zoo oude nationaliteyt; een historiek bestaen bezit, ja, die ouder zyn dan de nationaliteyt van Holland.

Voor wat Limburg en Luxemburg in het bezonder aengaet, zy zyn in 1830 in Belgien niet ingelyfd geweest; ter uytzondering van eenige enclaven of ingeslotene landen, die provincien maekten deel van het oud Belgien of van het Luyksche. De Nederlanden, genaemd *de oostenryksche*, waren zamengesteld uyt de provincien Brabant, Vlaenderen, Henegauw, Namen, Luxemburg, Limburg, Gelderen, waer van Ruremonde de hoofdplaats was, Mechelen en het Doornyksche. Uyt kragt van het verdrag van 26 juny 1548, heeft Duytschland van alle regsgebied op onze provincien en op Luxemburg gelyk op de andere afgezien. Door de Pragmatique-sanction van den 4 november 1549 besloot keyzer Karel V dat de belgische provincien, van welke Luxemburg deel maakte, onverdeelbaer zouden zyn. Den akt van afstand der Nederlanden aen de Infante Isabelle den 6 mey 1598 verbied insgelyk het grondgebied de splitsen of te verdeelen. Karel VI willende aen zyne oudste dochter de onsterflike Maria-Theresia de souvereiniteyt onzer provinciën verzekeren, vereenigde in 1725 de Staten van alle de provincien om hun eene nieuwe Pragmatique voortestellen. Deze Pragmatique, den 15 mey 1725 te Brussel afgekondigd, in de vergadering der Staten van alle de provincien, bekrachtigt op nieuw de onverdeelbaerheid van het bel-

(1) In het begin was den *gevolmagtigden minister* anders niet dan den staetkundigen afgezant van het hof van Weenen by dit van Brussel; in dien later den minister in de zaken van het land tusschenkwam, het was maer als raedsmann. De magt van den souvereyn bevond zich in den persoon van den Algemeenen Gouverneur.

gisch grondgebied , van welk Luxemburg en het grootste deel van Limburg , nu door het verdrag van 1831 aan Holland afgestaen , deel maekten , en het is volgens dezen tytel dat Maria-Theresia die landen erfde.

Het is dus eene dwaling te zeggen dat Luxemburg aan Duytschland toebehoorde. Indien er betrekkingen bestaan tusschen die provincie en Duytschland , de belgische Konstitutie heeft die geëerbiedigd. België toen het zyne omwenteling bewerkte heeft geenzins de banden gebroken die Luxemburg aan Duytschland vasthechtten ; die banden zyn behouden gebleven door den art. 1 van de Konstitutie , in de zelve bewoordingen als zy het waren in den art. 1 der Grondwet van het koningryk der Nederlanden , die de vereeniging van Luxemburg aan de andere provincien bekrachtigd had . Het is ook onverschillig voor Duytschland wie er over Luxemburg heersche , of het Willem of dat het Leopold zy. Heeft den Ryksdag den hertog Willem niet als hertog van Brunswyck herkend , na dat het volk den hertog Karel verjaegd had , die , even als by ons Willem , de banden verbryzeld had die hem aan de natie bonden ?

De regten der bewooners van Limburg en Luxemburg zyn de zelve als de gene van de andere bewooners van België. Zal men zeggen dat Luxemburg aan koning Willem moet overgeleverd worden , om dat het , by het traktaat van Weenen , hem gegeven is in vervanging zynere erflyke heerlykheden ? Maer , wy vragen het aan allen persoon van goede trouw , wat doet dit ter zake ? Het Duytsch Verbond en de Mogendheden hebben niet geaerzeld te herkennen dat den hertog van Brunswyck en koning Karel X hunne erflyke staten konden verliezen , en hebben hunne opvolgers , door het volk gekozen , herkend. Indien koning Willem , die , in 1805 wanneer hy nog maer prins van Oranien was , reeds beginnende de akten die hy naderhand voltrok , is moeten berispt worden door een plegtig arrest van de Hof-kamer (*Conseil Aulique*) (1),

(1) By besluyt van de Hof-kamer , gedagteekend den 30 april 1805 , in de zaak tusschen den prins Bisschop de Fulde en den erfprins van Oranien-Nassauw (heden koning der Nederlanden) is er aan dezen laetsten het verbod kenbaer gemaekt by welk er hem wierd voorgeschreven dat hy de Roomsche Katholyken in de bezitting en in het genot van hunne eygene geestelyke goederen en van hunne schoolfondsen , niet meer mogt ontrusten , dat hy by de voornoemde scholen geen bestierden of leeraer mogt aenstellen van eenen anderen eeredienst , en dat hy in het algemeen zich te onthouden had van alle nieuwigheden die de wetten krenken. — Brieven van Belgicus , blad. 127.

om hem te verbieden de wetten te schenden, en zyne erflyke onderdanen geweld aen te doen; indien, zeggen wy, koning Willem, zich alsdan door zyne erflyke onderdanen had doen weggagen, gelyk hy het door de bewooners van Limburg en Luxemburg geweest is, zou Europa geloofd hebben hem te moeten weder op den troon plaetsen, Europa die noch den hertog van Brunswyck, noch don Miguel, noch koning Karel X heeft op hunnen troon gesteld? Zeggen wy het regt uyt, beweeen dat Belgien het regt had van opstand, uyt hoofde dat de familie der Nassauwen, in voorgaende eeuwen, geen regt op het zelve had, maer dat Luxemburg en Limburg, onder tytel van erflykheyd, aen koning Willem moeten afgestaen worden, is tot Vrankryk, het Vrankryk van July, zeggen dat het zynen erflyken vorst moet wedernemen. Neen, Limburg en Luxemburg behooren niet meer toe aen het huys van Nassauw dan Vrankryk aen den oudsten tak der Bourbons.

Verders, een volk dat zyne omwenteling ten uytvoer gebragt heeft, behoort aen niemand toe. De Luxemburgers en de Limburgers hebben, gelyk het overig der Belgen, het jok van Willem en der Hollanders afgeschud. In 1830 heeft koning Willem uyt eygene beweging hunne afscheyding van Holland uytgesproken (1), en hunne afgeveerdigden (2) zyn van de vergadering der Staten-Generael weggezonden. In het midden der nationale vertegenwoordiging protesteren hunne afgeveerdigden tegen alle scheyding; in de provinciale vergaderingen hebben hunne Staten tegen alle afscheyding geprotesteerd (3); alle de communen te zamen protesteren tegen alle hoegenaemde scheyding van Bel-

(1) Ziet de koninglyke bodschap van den 13 september 1830; de stemming der twee kamer van de Staten-Generael den 29 en 30 den zelve maend, stelt de afscheyding der zuydelyke provincien (Belgien) van de noordelyke provincien (Holland) daer; de proklamatie van den prins van Oranien den 5 october, herkent de afgescheydene administratie der zuydelyke provincien. Ziet ook de troonreden van 18 october en de antwoord der Staten-Generael.

(2) MM. d'Anethan, Marechal en Ant. Pescatore, alle dry gedeputeerden van Luxemburg by de Staten-Generael, bieden zich in de vergadering, in october 1830, aen, maer worden weggezonden, als vreemd geworden zyude aen het hollandsch gouvernement.

(3) Het geen besonderlyk opmerkzaam is in de protestation der Staten van Luxemburg en Limburg, in july 1830, is dat zy plaets gehad hebben by eenparige acclamatie, niettegenstaende de poogingen der agenten van het gouvernement.

gien. Indien eenen dergelyken wensch voor niets gerekend wierd, indien de volkeren aldus konden verkocht en geleverd worden als eene onwaardige kudde en wederom gesteld worden onder het jok van eenen onbermhartigen meester hie hun nooyt zal vergeven van tegen hem te zyn opgestaen, men zou van de toekomst der menschheid moeten wanhopen.

TEGENWOORDIGEN TOESTAND VAN BELGIEN.

Gelukkiglyk zyn wy in 1831 niet meer. Onzen toestand is heden beter begrepen. Onze bondgenooten herkennen het belang van een sterk en onafhangelijk Belgien. Engeland gevoelt wel *dat het op het vast land geen openhertigeren en getrouweren bondgenoot bezit*; want het meest openhertig en opregt verbond zal altyd dit der noodzakelykheyd zyn, en Belgien weet genoeg dat Engeland den vaststen steun zyner nationaliteyt is. Op den dag, op welken Belgien eenen koning aen Engeland gevraagd heeft, heeft het zyne genegenheyd voor het engelsch volk bewezen, en het engelsch volk heeft laten blyken dat het belgisch vraagstuk voor zich niet onverschillig was. Het zal nooyt toestaen eenen bondgenoot, van wie het verzekerd is, te slagtofferen om den bondgenoot van zynen vyand te versterken en te verriken.

Alzoo is het ook gesteld met de fransche natie aen welke eene gemeenzaemheyd van zeden, van tael en van omwenteling ons vereenigt, en wiens edelmoedige tusschenkomst ons nooyt heeft ontbroken. Vrankryk weet wel dat Belgien zyn bolwerk is tegen eenen inval van het Noorden; het weet dat ons leger ten zynen dienste is in geval van eene inrukking der alleenheerschappy tegen de vryheyd, het weet dat het opregten van het koningryk der Nederlanden eenen vyandyken akt tegen het zelve was, om zyne hoofdstad te bedreyyen, en het zal zich wel wachten van aen koning Willem weder te geven een deel der grenzen zyner noordelyke provincien, welke het zich gelukkig acht in de handen van zynen bondgenoot te zien. Het kan niet onverschillig wezen voor Vrankryk te zien dat de grenzen van Belgien de steden Metz, Longwy en Thionville dekken, terwyl die plaetsen de bolwerken van Parys zyn, langs den kant van Vrankryk die het meest voor eenen buytenlandschen aanval en verovering vatbaer zyn. Vrankryk kan het ontleden van Belgien op zyne gren-

zen niet verdragen, welko ontli tting niet min hatelyk zou zyn dan de gene van Polen, in de voorgaende eeuw, het geweest is.

In dergelyken toestand moet België met kalmte en verzekering in afwachting blyven, zonder zich over de vraek en beschuldigingen der noordsche Mogendheden te verontrusten, doch, mits alle voorzorgen te nemen die de voorzigtigheyd voorschryft. Wie toch zou ons komen dwingen? Oostenryk en Rusland hebben geene aanspraak op ons; Pruysen, overlast met zyne eygene zaken, kan niet denken om in de onze tusschen te 'komen; den koning der Franschen en de koningin Victoria zullen hunnen bloedverwant niet komen dwingen. Het Duytsch Verbond, wel ingerigt voor eene verdediging, is magteloos voor eenen aanval. En wat meer is, geen ministerie zou in Vrankryk konnen in stand blyven, indien het eenen inval in Luxemburg gedoogde.

Er kan dus niet meer gehandeld worden van het verdrag van 1831, een nieuw verdrag moet gemaakt worden; wy moeten dan eene regtveerdige en billyke likwidatie der schuldeyschen, volgens de grondstelselen die door alle de partyen zyn aangenomen. Wy mogen overeenkomen of transigeren voor wat het vraagstuk van geld aengaet, ten eynde den vrede aan Europa te schenken; maer voor het vraagstuk van grondgebied, nooyt.

HOOFDZAKELYKEN INHOUD.

In november 1831, wanneer de tegenwerking tegen het grondstelsel van omwenteling zich deed gevoelen, wierd door de Conferencie aan België *opgeleyd* de droevigste der opofferingen, tot waarborg eener aanstaende oplossing van alle moeyelykheden, zelfs in geval Holland zou begonnen hebben met te weygeren. Maer, toen de Conferencie gesommeerd wierd het verdrag ten uitvoer te brengen, zy verbrak de verbintenissen die zy ten opzichte van ons had aengegaan, en ontbond ons aldus ook van alle verplichtingen ten haren opzichte.

In 1838, koning Willem die tegen het verdrag geprotesteerd heeft; en de Mogendheden die het op zynen tyd niet hebben ten uitvoer gebragt, hebben geen regt om iets te eyschen van België het welk zy in den noodigen tyd niet hebben te wege gebragt.

België heeft heden zyn oud bestaan hernomen. Zynen koning,

door zyne vereenigingen van maegschap, heeft het eenen toestand verschaft die het te vooren niet had ; België moet onderhandelen als de eene mogendheid met de andere.

In het berekenen der verdeeling van de rekeningen der gemeenzaemheid, zyn er materiele misslagen begaen, ten gevolge der onnauwkeurige documenten van de hollandsche gevolmagtigden. Dwalingen maken hier geene rekeningen uyt.

In het vraagstuk van grondgebied, zyn de toestemmingen die men België heeft afgeperst, onmogelyk geworden ; ons grondgebied is onschendbaar gelyk ten tyde der Pragmatique-sanction ; België zich van Holland afscheydende moet de grenzen herkennen die het bezat op den dag, op welken het aan die mogendheid vereenigd is, gelyk de kamer der volksvertegenwoordigers en den senaet in hunne adressen verklaerd hebben.

Sterk door de billykheid onzer zaak, zullen wy ons beroepen op de regtveerdighejd der volkeren en der koningen.

Wy zullen ons beroepen op de regtveerdighejd van den doorluchtigen zoon van Francies II, onzen laetsten *wettigen* souvereyn.

Wy zullen ons beroepen op de regtveerdighejd van koning Lodewyk-Philip, die aan ons land zoo vele bewyzen van edelmoedige genegenheid gegeven heeft, en ons tot koningin geschonken heeft zyne welbeminderde dochter, onze geliefde Koningin.

Wy zullen ons beroepen op de regtveerdighejd der koningin Victoria, nicht van den koning van onzen keus, en in zekere manier zyne aengenomene dochter.

Wy zullen ons beroepen op alle de edelmoedige mannen der parlementen van Engeland en Frankryk.

En wy zullen hun zeggen :

Gy maekt traktaten tegen den slavenhandel der Zwarten, zult gy ook traktaten maken voor den handel in Witten?

B.-C. DUMORTIER.

Terwyf er zoo menigmael van het verdrag der 24 artikels in het werk van M. Dumortier gesproken word, heeft de *Nationale Maetschappy ter Verspreyding van Goede Boeken* het geraedzaam geoordeeld dit traktaat, zoo als het door de Conferencie te Londen is opgesteld, hier te laten volgen :

VERDRAG DER XXIV ARTIKELEN.

Art. I. Het Belgisch grondgebied zal zamengesteld zyn uyt de provincien : Zuyd-Brabant, Luyk, Namen, Henegauw, West-Vlaenderen, Oost-Vlaenderen, Antwerpen en Limburg; zoodanig als dezelve behoord hebben tot het in 1815 gevestigd Vereenigd Koningryk der Nederlanden, met uytzondering van de distrikten der provincie Limburg, aangewezen in Art. IV.

Het Belgisch grondgebied zal bovendien bevatten dat gedeelte van het Groot-hertogdom Luxemburg, hetwelk in Artikel II word aengeduyd.

Art. II. Z. M. den koning der Nederlanden, groot-hertog van Luxemburg, stemt er in toe, dat de grenzen van het Belgisch grondgebied in het groot-hertogdom van Luxemburg zoodanig zullen zyn, als hier onder omschreven word.

Te beginnen van de fransche grenzen af, tusschen Rodange, het welk aen het groot-hertogdom van Luxemburg zal blyven, en Athus, het welk aen Belgien zal behooren, zal er, volgens de hierby gevoegde kaart, eene lyn getrokken worden, welke — den weg van Arlon naer Longwy, de stad Arlon met haer gebied, en den weg van Arlon naer Bastogne aen Belgien latende — tusschen Mesancy, het welk op Belgisch grondgebied zal liggen, en Clemançy, het welk aen het groot-hertogdom van Luxemburg zal verblyven, op Steinfort zal aenloopen, welke plaats insgelyks aen het Groot-Hertogdom zal verblyven; — van Steinfort zal deze lyn in de rigting van Eischen, Heebus, Guirsch, Obenpalen, Grende, Nothomb, Parette en Perlé tot aen Martelange verlengd worden, moetende Heebus, Guirsch, Grande, Nothomb en Parette aen Belgien, en Eischen, Oberpalen, Perlé en Martelange aen het Groot-Hertogdom behooren; van Marlange zal gezeyde lyn den loop der Sure, welker daelweg de grensscheyding tusschen de beyde staten zal uytmaken, volgen tot tegenover Fintange, van waer de zelve in de regts mogelyke rigting tot aen de tegenwoordige grens van het arrondissement van Diekirch verlengd worden en doorgaens zal tusschen Surreet, Marlange, Jarchamps, die zy aen het groot-hertogdom Luxem-

burg zal laten, en Honville, Livarchamp en Lontremange, welke tot het Belgisch grondgebied zullen behooren; vervolgens in de omstreken van Doncols en Sanlez, welke aan het Groot-Hertogdom zullen blyven, de tegenwoordige grens van het arrondissement van Diekirch bereykende, zal de bedoelde lyn de gezeyde grens volgen tot aen die van het Pruyssisch grondgebied. Al het grondgebied, alle de steden, plaetsen en oorden, ten westen van deze lyn gelegen, zullen aen Belgien behooren; en al het grondgebied, alle de steden, plaetsen en oorden, ten oosten van die zelve lyn gelegen, zullen by voordduring aen het groot-hertogdom van Luxemburg blyven toebehooren.

Het is de bedoeling, dat de kommissarissen voor de grens-scheyding, waer van in artikel V word melding gemaekt, — deze lyn trekkende, en zich zoo veel mogelyk gedragende aen de omschryving, welke hierboven daarvan gemaekt is, alsmede aen de aenwyzingen op de kaert, welke ter meerdere duydelykheyd by het tegenwoordig artikel gevoegd is — zoo wel op de plaetselyke gesteldheyd als op het gerief, hetwelk aen beyde zyden daeruyt zal kunnen voordvloeyen, acht zullen slaen.

Art. III. Z. M. den koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, zal voor het gebied, by den vorigen art. afgestaen, eene schadeloosstelling van grondgebied erlangen in de provincie Limburg.

Art. IV. Ter uytvoering van dat gedeelte van art. I. hetwelk betrekking heeft op de provincie Limburg, en ten gevolge van den afstand van grondgebied, dien Zyne Majesteyt den koning der Nederlanden in art. II doet; zal gezeyde Zyne Majesteyt, het zy in deszelfs hoedanigheyd als Groot-Hertog van Luxemburg, het zy om met Holland vereenigd te worden, de landstreken bezitten, waer van de grenzen hier onder worden aangewezen.

1° Op den regten oever der Maes :

By de voormalige Hollandsche enclaves op gezeyden oever in de provincie Limburg, zullen gevoegd worden de distrikten dier zelve provincie op den zelve oever, welke in 1790 niet aen de Staten-Generael toebehoorden, in dier voegen dat het gedeelte der tegenwoordige provincie Limburg, het welk op den regten oever der Maes gelegen, en tusschen deze rivier ten Westen, de grenzen van het Pruyssisch grondgebied ten Oosten, de tegenwoordige grens der provincie Luyk ten Zyden, en Hollandsch Gelderland ten Noorden begrepen is, voortaan geheel en al aen Zyne Majesteyt den koning der Nederlanden zal toebehooren, het zy in deszelfs hoedanigheyd als Groothertog van Luxemburg, het zy om met Holland vereenigd te worden.

2° *Op den linken oever der Maes :*

Te beginnen van het zuydlykste punt der Hollandsche provincie Noord-Brabant zal er, volgens de hierby gevoegde kaart, eene lyn getrokken worden, welke, boven Wessem; tusschen dezen plaats en Stevenswaardt, op de Maes zal uytloopen, ter plaats alwaer zich op den linken Maes-oever de grenzen der tegenwoordig arrondissement Roermonde en Maestricht aenraken; in diervooge, dat Bergerot; Stamproy, Neerlitteren, Ilttervoord en Thorn, met derzelver gebied, gelyk mede alle de andere plaatsen, ten Noorden van deze lyn gelegen een deel van het Hollandsch grondgebied zullen uytmaken.

De voormalige Hollandsche enclaves in de provincie Limburg op den linken Maes-oever zullen aen Belgien toebehooren, met uytzondering van de stad Maestricht, welke, met een gebied van 1200 vademen in de doorsnede, te rekenen van het uytwendig glacis der vesting op gezeyden oever van die rivier, in volle souvereiniteyt en eygendom door Zyne Majesteit den koning der Nederlanden zal worden bezeten.

Art. V. Z. M. den Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg, zal zich met het Duytsch Bondgenootschap en de agnaten van het Huys van Nassauw verstaan over de toepassing der in de artikels III en IV vervatte bepalingen, alsmede over alle de schikkingen, het zy met de bovengenoemde agnaten van het huys van Nassauw, het zy met het Duytsch Bondgenootschap, noodzakelyk zouden kunnen maken.

Art. VI. Ten gevolge van de hiervooren vastgestelde schikkingen over het grondgebied, doet elke der beyde partyen wederkeerig en voor altyd afstand van al het grondgebied, alle de steden, plaatsen en oorden, gelegen binnen de grenzen der bezettingen van de andere party, zoodanig als deze in de artikels I, II en IV omschreven zyn.

De bedoelde grenzen zullen, in overeenkomst met die zelve artikelen, door Belgische en Hollandsche kommissarissen voor de grensscheyding getrokken worden, die zo spoedig mogelyk binnen de stad Maestricht zullen byeen komen.

Art. VII. Belgien zal binnen de in art. 1, 2 en 4 aangewezen grenzen eenen onafhangelijken en voorddurend onzydigen staet uytmaken. Het zal gehouden zyn, die zelve onzydigheyd jegens alle de andere staten in acht te nemen.

Art. VIII. De waterloozing voor Vlaenderen zal tusschen Holland en Belgien geregeld worden in overeenkomst met de bepalingen ten dien aenzien in art. VI van het definitief verdrag vastgesteld, dat dat 8 november 1785 tusschen Z. M. den keyzer

van Duytschland en de Staten-Generael gesloten is. In overeenkomst met dien artikel, zullen wederzyds benoemde kommissarissen zich over de toepassing der daerby gemaakte beschikkingen verstaen.

Art. IX. De beschikkingen der artikelen 108 tot 117 ingesloten van den algemeenen akt van het kongres van Weenen, betrekkelijk de vrye scheepsvaerd op de stroomen en bevaerbare rivieren, zullen toepasselyk worden gemaekt op de stroomen en bevaerbare rivieren, die het Belgisch grondgebied en het Hollandsch grondgebied van een scheyden of gelykelyk doorloopen.

Wat meer bezonder de scheepsvaerd op de Schelde betreft, zal worden overeengekomen, dat het loodswezen en de betooning, zoo wel als het behoud der zeegaten van de Schelde beneden Antwerpen, aen een gemeenschaplyk toezigt zullen worden onderworpen; dat dit gemeenschaplyk toezigt door wederzyds daertoe benoemde kommissarissen zal worden uytgeoeffend; dat met gemeenschaplyk overleg, gematigde loodsgelden zullen worden vastgesteld, en dat deze gelden voor den Hollandschen handel en voor den Belgischen handel de zelve zullen zyn. Tevens word bepaeld, dat de scheepsvaerd op de binnen wateren tusschen de Schelde en den Rhy, om van Antwerpen naer den Rhy te komen en omgekeerd, wederkeerig vry zal blyven, en slechts aen gematigde tolgelden zal worden onderworpen, die voorloopig voor den handel der beyde landen de zelve zullen zyn.

Kommissarissen van wederzyden zullen binnen den tyd van eene maend te Antwerpen byeen komen, om het bedrag dier tolgelden bepaeldelyk en op eenen blyvenden voet vast te stellen, alsmede om nopens een algemeen reglement tot uytroering der beschikkingen van den tegenwoordigen art. overeen te komen, waer in de uytoeffening van het regt der visschery en van den vischhandel binnen de geheele uytgestrektheyd der Schelde, op den voet eener volkomene wederkeerigheyd ten behoeve van de onderdanen der beyde landen, begrepen zal worden.

Intusschen en tot den tyd der vaststelling van het gezeyd reglement toe, zal de schipvaerd op de voorengemelde stroomen en bevaerbare rivieren geheel vry zyn voor den handel der beyde landen, welke voorloopig daer voor zullen aennemen de tarieven, behoorende tot de overeenkomst nopens de vrye schipvaerd op den Rhy, den 31 maert 1831 te Ments geteekend, alsmede de andere bepalingen dier overeenkomst, voor zoo verre zy op de stroomen en bevaerbare rivieren, die het Hollandsch grondgebied en het Belgisch grondgebied van een scheyden of gelykelyk doorloopen, toepasselyk zullen kunnen worden gemaekt.

Art. X. Het gebruyk der kanalen, die te gelyk de beyde lan-

den doorsnyden , zal by voordduring vry en aen de ingezetenen daer van gemeen zyn. Het is de bedoeling , dat zy wederkeerig en op dezelve voorwaarden daer van genot zullen hebben , en dat van weërzyden slechts gematigde regten voor de vaerden op de kanalen zullen worden geheven.

Art. XI. De handels-gemeenschap door de steden Maestricht en Sittard zal geheel vry blyven en onder geenerley voorwendsel belemmerd kunnen worden.

Het gebruyk der wegen , die deze beyde steden doorloopen en naer de grenzen van Duytschland geleyden , zal slechts aen de betaling van een matig tolgeld voor het onderhoud dier wegen onderworpen zyn , op zoodanig eene wyze , dat den transitohandel aldaer geenerley hinderpael kan ondervinden , en dat die wegen door middel der bovengemelde tolgelden in eenen goeden en dien handel grieveden staet onderhouden worden.

Art. XII. In geval er in Belgien eenen nieuwen weg mogt zyn aengeleyd , of een nieuw kanael zyn gegraven , tegenover het Hollandsch kanton Sittard aen de Maes uytkomende , zoude het aen Belgien vrystaen om aen Holland te vragen , het welk zulks in deze veronderstelling niet zoude weygeren , dat den gezeyden weg , of gezeyde vaerd , in overeenkomst met hetzelfde ontwerp , geheel en al op kosten en voor rekening van Belgien , door het kanton Sittard heen , tot aen de grenzen van Duytschland , verlengd worden.

Dezen weg of dit kanael , die alleen tot het onderhouden van handelsgemeenschap zouden kunnen dienen , zouden ter keuze van Holland aengeleyd worden , het zy door ingenieurs en werklieden , welke Belgien gemagtigd zoude worden daervoor in het kanton Sittard te gebruyken , het zy door ingenieurs en werklieden die Holland zoude leveren , en die op kosten van Belgien de bepaelde werken zouden aanleggen als zonder eenig bezwaer voor Holland en zonder benadeeling der uytsluytende regten van sovereyntheyt op het grondgebied , het welk den bedoelden weg of kanael zoude doorsnyden.

De beyde partyen zouden met gemeen overleg het bedrag en de wyze van heffing der regten en tolgelden regelen , die op zoodanigen weg of kanael zouden worden geheven.

Art. XIII. § 1. Te rekenen van den 1 january 1832 , zal Belgien , uyt hoofde der verdeeling van de openbare schulden van het vereenigd Koningryk der Nederlanden , met eene som van acht millioenen viermaal honderd duyzend Nederlandsche guldens aen jaerlyksche renten belast blyven , waer van de kapitalen van het debet des Amsterdamschen grootboeks of van het debet der algemeene ryks-kas van het vereenigd koningryk der

Nederlanden, op het debet van het Belgisch grootboek zullen worden overgeschreven.

§ 2. De kapitalen en renten, die ten gevolge der voorgaende paragraf tot een gezamentlyk bedrag van 8,400,000 Nederlandsche guldens aan jaerlyksche renten op het debet van het Belgisch grootboek zullen worden overgebracht en ingeschreven, zullen geacht worden een gedeelte der nationale belgische schuld uyt te maken, en België verbind zich, om voor het tegenwoordige, noch voor de toekomst, eenig onderscheyd te maken, tusschen dat gedeelte zyner openbare schuld, het welk uyt zyne vereeniging met Holland voordvloeyd, en alle andere reeds gemaakte of nog te maken nationale Belgische schuld.

§ 3. De afbetaling der hierboven vermelde som van 8,400,000 Nederlandsche guldens aan jaerlyksche renten, zal regelmatig van half jaer tot half jaer, het zy te Brussel, het zy te Antwerpen, in gereed geld plaats hebben, zonder eenige korting, van welken aerd die ook mogte zyn, noch voor de toekomst

§ 4. Door middel van het voor zyne rekening nemen der gezeyde som van 8,400,000 guldens aan jaerlyksche renten, zal België van alle verplichting jegens Holland, uyt hoofde der verdeeling van de openbare schuld van het vereenigd Koningryk der Nederlanden, ontlast zyn.

§ 5. Wederzyds benoemde kommissarissen zullen, binnen een tyds-verloop van veertien dagen, in de stad Utrecht byeenkomen, ten eynde tot de vereffening van het Amortisatie-Syndikaet en van de Brusselsche Bank, als belast met den dienst van Rykskassier van het koningryk der vereenigde Nederlanden, over te gaen. — Uyt die vereffening zal geenerley nieuwen last voor België voordspruyten, als bevattende de som 8,400,000 guldens aan jaerlyksche renten het geheel bedrag dat België dragen moet. Maer indien uyt de gezeyde vereffening een batig slot voordvloeyde, zullen België en Holland dat verdeelen, in evenredigheyd der belastingen door ieder der beyde landen, gedurende hunne vereeniging betaeld, blykens de begrootingen door de Staten-Generael van het vereenigd koningryk der Nederlanden toegestaan.

§ 6. In de vereffening van het Amortisatie-Syndikaet zullen de schuldvorderingen op de domeynen, onder den naem van Domeyn-Losrenten bekend, begrepen worden. Zy worden in den tegenwoordigen artikel enkel voor Memorie vermeld,

§ 7. De hollandsche en belgische kommissarissen, in § 5 van den tegenwoordigen artikel vermeld, en die in Utrecht moeten byeenkomen, zullen behalven de vereffening, waernede zy belast zyn, zich met de overdragt der kapitalen en renten bezig

houden, die, uyt hoofde van de verdeeling der openbare schulden van het vereenigd koningryk der Nederlanden, een bedrag van 8,400,000 guldens aan jaerlyksche renten, ten laste van Belgien moeten komen. Zy zullen zich insgelyks bezig houden met de uytlevering van alle archieven, kaarten, plans en staatsstukken van welken aard ook, die aan Belgien toebehooren of desselfs beheer betreffen.

Art. XIV. Daer Holland uytsluytend sedert den 1 november 1830 alle de noodige verschotten voor den dienst der geheele openbare schuld van het koningryk der Nederlanden gedaen heeft, en die nog doen moet voor het half jaer, dat den 1 january 1832, en dus voor een tydsverloop van veertien maanden, naer evenredigheyd van de som van acht millioenen vier mael honderd duyzend guldens, aan jaerlyksche renten, waer mede Belgien belast blyft, by derde gedeelten door de Belgische schatkist aan de Hollandsche schatkist zullen worden terug betaeld. Het eerste derde gedeelte dezer terug betaling zal door de Belgische schatkist aan de Hollandsche schatkist den 1 january 1832 worden voldaan; het tweede den 1 april, en het derde den 1 juny van het zelve jaer; over deze beyde laetste derde gedeelten zal aan Holland eene rente, bekend tegen 5 ten honderd 's jaers en tot de volkomene afbetaling der voormelde termynen toe, worden te goed gedaen.

Art. XV. De have van Antwerpen zal, in overeenkomst met de bepalingen van art. XV van het verdrag van Parys, van den 30 mey 1814, by voordduring alleen eene handelshave blyven.

Art. XVI. De werken van openbaer of bijzonder nut, zoo als yaerden, wegen, of andere van soortgelyken aard, die geheel of gedeeltelyk op kosten van het vereenigd koningryk der Nederlanden aangeleyd zyn, zullen met de daer aan verknochte baten en lasten aan dat land toebehooren, waerin zy gelegen zyn. Het blyft de bedoeling, dat de kapitalen, die voor het aenleggen dezer werken opgenomen en daer op bepaeldelyk gevestigd zyn, onder de voorzeyde lasten zullen worden begrepen, voor zoo verre zy nog niet afgelost zyn, en zonder dat de reeds gedane aflossingen aanleyding tot vereffening kunnen geven.

Art. XVII. Het beslag, het welk in Belgien, gedurende de onlusten, om staetkundige redenen, op eenige patrimonieele goederen en domeynen geleyd mogt zyn, zal zonder de minste vertraging worden opgeheven, en de wettige eygenaers zullen onmiddelyk weder in het genot der gezeyde goederen en domeynen worden gesteld.

Art. XVIII. De ingezetenen en eygenaers in de beyde landen,

waer van de afscheyding ingevolge de tegenwoordige artikelen plaets heeft, zullen, indien zy hunne woonplaets van het een land naer het ander verleggen willen, de vryheyd bezitten, om gedurende twee jaren over hunne roerende en onroerende goederen, van welken aerd die ook zyn, te beschikken, te verkoopen, en de opbrengst dier verkoop, het zy in klinkende munt, het zy in andere weerden, over te brengen, zonder daer in belemmering te ontmoeten, of andere regten te betalen, dan waarmede thans den overgang en overdragt van goederen in de beyde landen belast zyn.

Het is de bedoeling dat voor het tegenwoordig en toekomstig afstand gedaen worde van het heffen van alle regten op den uytvoer van erffenissen, alsmede van alle regt van den staet op de nalatenschap van eenen overleden vremdeling, ten aanzien van de persoonen en goederen der Hollanders in Belgien en der Belgen in Holland.

Art. XIX. De hoedanigheyd van gemengde onderdanen, voor zoo ver het bezit van eygendom betreft, zal herkend en gehandhaefd worden.

Art. XX. De bepalingen der artikelen 11 tot 21 ingesloten van het verdrag, het welk den 3 mey 1815 tusschen Oostenryk en Rusland gesloten is, — en een wezenlyk deel uytmaekt van de algemeene akten van het kongres van Weenen, welke betrekking hebben tot de eygenaers van goederen in beyde de staten, tot derzelver verpligting om domicilie te kiezen, tot de regten, welke zy als onderdanen van den eenen of den anderen staet zullen uytoeffenen, en tot de betrekkingen van nabuerschap, in de eygdommen, welke door de grenzen doorsneden worden, — zullen worden toegepast op de eygenaers en op de eygdommen, welke zich in Holland, in het groot-hertogdom Luxemburg, of in Belgien, in de gevallen zullen bevinden, voorzien by de voormelde bepalingen der Weener kongres-akte. Daer, van nu af aen, de regten op den uytvoer van erffenissen en het regt van den staet op de nalatenschap van eenen overleden vremdeling, tusschen Holland, het groot-hertogdom Luxemburg en Belgien afgeschafft zyn, zoo is het de bedoeling, dat die gene der bovenvermelde bepalingen, welke, op deze regten betrekking mogten hebben, gerekend zullen worden in de dry landen nietig en zonder kragt te zyn.

Art. XXI. In de gewesten welke van heerschappy veranderen, zal niemand, uyt eenigerley hoofde van registreesche of midde-lyke deelneming aen de staetkundige gebeurtenissen, op wat wyze ook, vervolgd of verontrust konnen worden.

Art. XXII. De pensioenen, wachtgelden en traktementen van

non-activiteyt en reforme, zullen in het vervolg van wederzyden, zoo in het borgerlyke als in het militaire, aan allen uytbetaeld worden, die daerop regt hebben, overeenkomstig de wetten, welke voor den 1 november in 1830 in werking zyn geweest.

Men is overeengekomen, dat de bovengemelde pensioenen en traktementen der regthebbenden, die geboren zyn op het grondgebied, het welk thans België uytmaakt, ten laste van de Belgische schatkist zullen blyven; en de pensioenen en traktementen der regthebbenden, die geboren zyn op het grondgebied, het welk thans Holland uytmaakt, ten laste der Hollandsche schatkist.

Art. XXIII. Alle de vorderingen der Belgische onderdanen ten laste van bijzondere instellingen, zoo als weduwen-fonds en fonds bekend onder den naam van leges-fonds, en borgerlyk en militair pensioen-fonds, zullen door de, in art. XIII vermelde, gemengde kommissie van vereffening onderzocht en beslist worden, overeenkomstig den inhoud der reglementen van die fonds.

De gestorte borgtogten, gelyk mede de stortingen door belgischen rekenplichtigen gedaen, de geregtelyke depots en de geconsigneerde gelden zullen ingelyks aan de daerop regt hebben den op vertoon hunner bescheyden, terug gegeven worden.

Indien Belgische onderdanen, uyt hoofde der vereffening van den zoogenaemden *Franschen achterstand*, nog regten van inschryving willen doen gelden, dan zullen de vorderingen deswege insgelyks door de gezeyde kommissie onderzocht en vereffend worden.

Art. XXIV. Onmiddelyk met de uytwisseling der bewyzen van bekragting der overeenkomst, welke tusschen de beyde partyen tot stand zal komen, zullen de noodige bevelen aan de bevelhebbers der wederzydsche krygsbenden worden toegezonden, om het grondgebied, de steden, plaetsen en oorden te doen ontruymen, welke van heerschappy veranderen. De borgerlyke overheden aldaer zullen de noodige bevelen ontvangen, om dat grondgebied, die steden, plaetsen en oorden aan de van wederzyden daertoe te benoemen kommissarissen over te geven. Deze ontruyming en deze overgave zullen in dier voege plaets hebben, dat zy binnen den tyd van veertien dagen, of zoo mogelyk nog vroeger, kunnen afgehoopen zyn.

(Geteeekend) *ESTERHAZY. — TALLEYRAND. — PALMERSTON. — LIEVEN. — WESSENBERG. — MATUTZEWIC.*

Later zyn nog vastgesteld de dry volgende artikelen:

Art. 25. De hoven van Oostenryk, Vrankryk, Groot-Brittannië, Pruyssen en Rusland waerborgen aan Z. M. den koning der Belgen, den uytvoer van alle de voorgaende artikelen.

Art. 26 Ten gevolge der bepalingen van het tegenwoordig traktaat zal er vrede en vriendschap zyn tusschen Z. M. den koning der Belgen ter eener zyde, en HH. MM. den keyzer van Oostenryk, den koning der Franschen, den koning van het vereenigd koningryk van Groot-Brittanien en Ierland, den koning van Pruysen en den keyzer aller Russen ter andere zyde, hunne erfgenamen en opvolgers, hunne staten en wederzydsche onderdanen ten eeuwigen dage.

Art. 27. Het tegenwoordig traktaat zal geratificeerd en de ratificatien van het zelve uytgewisseld worden te Londen, binnen den termyn van twee maanden, of vroeger indien zulks geschieden kan.

Het stuk is onderteekend te Londen den 15 november, door M. Sylvanus van de Weyer, den prins Esterhazy, den baron van Wessemsberg, den prins de Talleyrand, den Burggraef Palmerston, den baron van Bulow, den prins van Lieven en den graef Matuszewic.
